

**TURUN
YLIOPISTO**

Matemaattis-luonnontieteellinen
tiedekunta

Kaupunkisegregaatio Turussa: Kolmen koulun sijaintialueiden sosioekonominen tarkastelu

Paavo-postinumeroaineistoon perustuva tutkimus

Minea Martiskainen

Maantiede (linja)

LuK-tutkielma

Laajuus: 6 op

29.4.2026

Turku

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu

Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

LuK-tutkielma

Pääaine: Maantiede

Tekijä: Minea Martiskainen

Otsikko: Kaupunkisegregaatio Turussa: Kolmen koulun sijaintialueiden sosioekonominen tarkastelu – Paavo-postinumeroaineistoon perustuva tutkimus

Ohjaaja: Lauri Hooli

Sivumäärä: 46 sivua

Päivämäärä: 29.4.2026

Väestöryhmien ja alueiden väliset sosiaaliset ja taloudelliset erot ovat kasvaneet globalisaation ja yhteiskuntien rakennemuutoksen vuoksi. Voimistuvat erot aiheuttavat kaupunkisegregaatiota, jossa alueet ja väestöryhmät eriytyvät. Segregaation ajureina toimivat sosioekonomiset muuttajat, kuten tulotaso, koulutustaso ja työttömyys. Myös alueiden väliset erot väestörakenteessa, kuten lasten ja nuorten, opiskelijoiden ja eläkeläisten osuuksissa, muodostavat keskeisen tekijän segregaation kehitykselle. Alempi sosiotaloudellinen asema johtaa huono-osaisuuteen, joka aiheuttaa eriarvoisuutta kaupunkitiloissa. Kaupunkisegregaation ajurit heijastuvat myös koulusegregaatioon, koska lähiympäristön vaikutus lapsiin ja nuoriin on suuri.

Tässä tutkielmassa tutkitaan kaupunkisegregaatiota Turussa kolmen koulun sijaintialueiden sosioekonomisten muuttajien perusteella. Valitsin kolmen koulun sijaintialueiden tarkasteltaviksi muuttujiksi väestörakenteen, keskitulot, työttömyysasteen ja korkeakoulutettujen osuuden. Tässä tutkielmassa tarkastelen tutkimuskohteiden väestörakenteen ja sosioekonomisten muuttajien eroavaisuuksia sekä sitä, miten kyseiset erot tutkimuskohteiden välillä heijastavat kaupunkisegregaation piirteitä Turussa. Turun valikoin tutkimuskohteeksi, sillä se on Suomen eriytynein kaupunki.

Aineistona tässä tutkielmassa käytän Tilastokeskuksen tuottamaa Paavo-postinumeroalueittaista avointa tietoa vuodelta 2025. Aineistoa hyödynnän tilastollisin menetelmin Excel- taulukkolaskentasovelluksessa. Tässä tutkielmassa sijaintialueet on nimetty tutkimuskohteiksi 1, 2 ja 3. Analysoin aineistoa tuottamalla taulukoita ja pylväsdiagrammeja alueiden väestörakenteesta ja sosioekonomisista muuttujista.

Tutkimustulokset osoittavat, että tutkimuskohde 1 eroaa merkittävästi matalamman keskitulon, alhaisempien korkeakoulutettujen osuuden sekä korkeamman työttömyysasteen alueena. Tutkimuskohde 2 sijoittuu tarkasteltavien alueiden keskelle sosioekonomisten muuttajien mukaan. Korkeampien keskitulojen, suuremman korkeakoulutettujen osuuden ja alhaisimman työttömyysasteen alueeksi muodostui tutkimuskohde 3. Lisäksi tutkimuskohteessa 1 oli eniten lapsia ja nuoria, eläkeläisten osuus oli korkein tutkimuskohteessa 2 ja opiskelijoiden osuus tutkimuskohteessa 3. Tutkimuskohteiden väliset erot kuvaavat vahvasti kaupunkisegregaatiota Turussa, jossa tietyt alueet erottuvat heikomman ja korkeamman sosiaalisen ja taloudellisen aseman omaavina. Tutkimukseni tulokset osoittavat, että tutkimuskohteiden 1–3 sosioekonomiset erot heijastavat kaupunkisegregaation piirteitä Turussa, missä segregaatio näkyy erityisesti keskituloissa, korkeakoulutettujen osuudessa ja työttömyysasteessa.

Avainsanat: Turku, kaupunkisegregaatio, koulusegregaatio, sosioekonominen asema, huono-osaisuus, väestörakenne, tulotaso, koulutustaso, työttömyys

Sisällysluettelo

1	Johdanto	5
2	Segregaatio ja alueiden maine maantieteessä	7
2.1	Segregaation ilmenemismuodot	7
2.1.1	Kaupunkisegregaatio	7
2.1.2	Koulusegregaatio	10
2.1.3	Kaupunkisegregaation ja koulusegregaation välinen yhteys	13
2.2	Kaupunkialueiden ja koulujen maine	16
3	Turku tutkimuskohteena	18
3.1	Turun kaupunkirakenne	18
3.2	Turun oppilaaksiottoalueet	21
4	Aineistot ja menetelmät	24
4.1	Paavo-postinumeroalueittainen avoin tieto	24
4.2	Analyysimenetelmät	25
5	Tulokset	29
5.1	Alueiden väestörakenne	29
5.2	Kouluikäisten lasten määrä alueittain	30
5.3	Alueiden keskitulot	31
5.4	Työttömyysaste alueittain	32
5.5	Korkeakoulutustaso alueittain	34
6	Keskustelu ja johtopäätökset	35
	Lähteet	41

1 Johdanto

Globalisaation myötä talouden ja työmarkkinoiden kansainvälistyminen sekä yhteiskunnan rakennemuutos, kuten palvelualojen kasvu, matalapalkka-alojen väheneminen, ikääntyminen ja maahanmuutto, ovat lisänneet väestöryhmien ja alueiden välisiä eroja. Alueiden väliset erot ovat konkretisoituneet kaupunkitilassa, jossa asuinalueet segregoituvat. Segregaatiolla tarkoitetaan kaupunkialueiden välistä alueellista eriytymistä, jota voidaan määrittellä sosioekonomisten muuttujien, kuten tulotason, koulutustason, työttömyyden tai etnisyyden mukaan (Saikkonen ym. 2018). Useat länsimaat ovat pyrkineet ehkäisemään asuinalueiden segregoitumista jo vuosikymmenien ajan, mutta tutkimustulokset osoittavat, että eriytyminen on voimistunut toimista huolimatta (Ruonavaara ym. 2025).

Segregaation ajureiksi on tunnistettu tutkimusten mukaan globaalin talouden ja työmarkkinoiden rakennemuutos, joihin liittyy väestöryhmien välisen taloudellisen eriarvoisuuden kasvu, vuokra-asuntojen houkuttelemattomuus ja leimaantuminen. Maahanmuutto, sen keskittyminen tietyille alueille ja kotoutumisongelmat ovat vahvistaneet näitä segregaatiota lisääviä tekijöitä. (Ruonavaara ym. 2025). Edellä mainittujen tekijöiden lisäksi Ruonavaaran ja muiden mukaan (2025) segregaation taustatekijöinä toimivat myös varakkaiden erilaistuneet asumismielitykset ja kasvava koulujen eriytyminen, jotka vaikuttavat kotitalouksien käytettävissä oleviin resursseihin, mieltymyksiin ja asumisvaihtoehtoihin. Kaupunkitilassa väestöryhmät voivat eriytyä myös työpaikkojen ja vapaa-ajan vieton suhteen.

Kaupunkien asuinalueiden eriytyminen on globaali ilmiö, jonka tutkimus Suomessa on ollut melko yleistä (esim. Kortteinen & Vattovaara 2015, Saikkonen ym. 2018, Kurvinen ym. 2025 ja Ruonavaara ym. 2025). Suomalaiset tutkimukset ovat nostaneet esille alueellisen segregaation kasvua samanaikaisesti väestöryhmien eriarvoisuuden lisääntymisen kanssa (Rasinkangas 2013). Sen sijaan koulusegregaation tutkimus on vasta yleistymässä (esim. Bernelius & Huilla 2021, Kosunen & Bernelius 2024 ja Inkinen 2023). Usein segregaation tutkiminen kaupunkialueilla liittyy asuinalueiden eriytymiseen ja sen aiheuttamiin negatiivisiin vaikutuksiin. Mikäli aiheeseen ei kiinnitetä huomiota voivat kaupungit eriytyvät entisestään, huono-osaisuus kasautuu tietyille asuinalueille ja alueiden maine kärsii. Koulusegregaation näkökulmasta on tutkittu kaupunkisegregaation vaikutuksia koulujen eriytymiseen (Inkinen 2023). Koulusegregaation on tutkimuksessa havaittu vaikuttavan koulumenestykseen, oppimistuloksiin, koulupudokkuuteen sekä koulujen maineisiin.

Tässä tutkielmassa tarkastelen kaupunkisegregaation mahdollista yhteyttä koulusegregaatioon Turussa. Tutkimuksessa lähestyn koulusegregaation näkökulmaa enemmän kaupunkisegregaatioon vaikuttavien tekijöiden kautta. Valitsin Turun tutkimuskohteekseni, sillä se on Suomen vanhin kaupunki, voimakkaasti kasvava ja segregaatoin näkökulmasta Suomen eriytynein (Turun kaupunki 2025a).

Koulusegregaatiosta on erittäin vähän tutkimusta Turun alueelta, minkä vuoksi tässä tutkimuksessa tarkastelen Turun kaupunkialueen sosioekonomisia muuttujia postinumeroaineistossa havaittavien erojen perusteella. Koulusegregaation näkökulma on mielenkiintoinen, sillä usein segregaatiotutkimukset liittyvät asuinalueiden välisiin eroavaisuuksiin, mutta kaupunkisegregatio vaikuttaa myös kouluihin (Bernelius & Huilla 2021). Keskityn tutkimaan kolmen koulun asuinalueiden eroja. Käytän koulujen postinumeroalueista nimiä tutkimuskohde 1, 2 ja 3. Aiemmissä tutkimuksissa on osoitettu, että kaupunki- ja koulusegregatio ovat yhteydessään toisiinsa. Tämä yhteys tarkoittaa, että asuinalueiden sosioekonomiset ominaisuudet voivat heijastua myös kouluihin.

Tavoitteenani on tutkia ja vertailla valittujen koulujen postinumeroalueiden sosioekonomisia muuttujia, jotka voivat olla yhteydessä alueiden välisiin eroihin. Vastaan tutkielmassani kysymyksiin Paituli-palvelusta ladattua Tilastokeskuksen Paavo-postinumeroaluekohtaista aineistoa käyttämällä. Tutkin aineiston muuttujia määrällisillä tutkimusmenetelmillä käyttäen tilastollista dataa ja havainnollistamalla koulujen sijainnit QGIS- ja ArcGIS Pro-ohjelman avulla tuotetulla kartalla. Tilastollisten muuttujien kuvaamiseksi hyödynnän Excel-sovellusta.

Sosioekonomisina muuttujina tarkastelen Paavo-postinumeroaineiston avulla keskituloja, korkeinta koulutustasoa, työttömyysastetta, kouluikäisten lasten määrää ja väestörakennetta. Valituilla muuttujilla ja aiemman kirjallisuuden avulla tarkastelen, miten Turun asuinalueiden kaupunkisegregatio voi vaikuttaa mahdolliseen koulusegregaation ilmenemiseen.

Tutkimukseni vastaa seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

1. Miten tutkimuskohteiden 1–3 väestörakenteet poikkeavat toisistaan?
2. Millaisia sosioekonomisia eroja kolmen koulun sijaintialueiden välillä on keskitulojen, työttömyyden ja korkeakoulutustason perusteella?
3. Miten tutkimuskohteiden 1–3 sosioekonomiset erot heijastavat kaupunkisegregaation piirteitä Turussa?

2 Segregaatio ja alueiden maine maantieteessä

2.1 Segregaation ilmenemismuodot

Segregaatio on moniulotteinen käsite, jota käytetään erilaisissa merkityksissä. Segregaatio voi olla lakiin perustuvaa pakollista asukkaiden erottelua eli segregointia tai tapaan perustuvaa, vapaaehtoista segregoitumista (Rasinkangas 2013). Pakollinen erottelu voi johtua ihmisten ominaisuuksista, kuten etnisyydestä (Rasinkangas 2013). Erottelu voi olla myös kansallisuuteen perustuvaa syrjintää ja erottelua kantaväestöstä. Tapaan perustuva vapaaehtoinen segregoituminen voi perustua asumismieltyyksiin tai haluun asua saman sosioekonomisen ryhmän kanssa. Lisäksi Laesträ (2024) nostaa esiin kaksi segregaation tasoa, horisontaalisen ja vertikaalisen. Horisontaalinen segregaatio ei ole kytköksissä valtaan tai tuloihin, vaan esimerkiksi eri ikäisen väestön asumiseen eri alueilla (Laesträ 2024). Vertikaalinen segregaatio puolestaan on kytköksissä taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen valtaan, jossa etenkin sosioekonomiset tekijät ovat keskeisiä eriytymisessä.

Usein segregaatiosta puhuttaessa korostetaan alueellisen segregaation käsitettä, jolla tarkoitetaan eri väestöryhmien keskittymistä tietyille kaupunkialueille ja eriytymistä suhteessa toisiin väestöryhmiin (Rasinkangas 2013). Segregaatio konkretisoituu tuloerojen kasvun ja alueellisen eriytyksen vuoksi (Laesträ 2024). Segregaatio ei rajaudu kuitenkaan vain asuinalueisiin, vaan sitä voi tapahtua myös kouluissa, työpaikoilla ja työmarkkinoilla, kaupunkitilan käytössä, digitaalisesti, yhteiskunnallisessa osallistumisessa, hyvinvointipalveluissa sekä liikkumisessa. Segregaatio vähentää tällöin eri ryhmien välistä vuorovaikutusta, sillä alueelliset erot vaikuttavat ihmisten mahdollisuuksiin koulutukseen, sosiaalisiin verkostoihin ja työpaikkoihin (Laesträ 2024). Lisäksi Laesträ (2024) toteaa, että segregaatio on ilmiö, joka voi heikentää sosiaalista kestävyyttä ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta.

2.1.1 Kaupunkisegregaatio

Kaupunkitutkimuksessa segregaatiolla viitataan maantieteelliseen segregaatioon, jossa kaupunkien alueelliset erot kasvavat. Maantieteellisessä alueellisessa segregaatiossa tietyt väestöryhmät ovat yliedustettuina suhteessa toisiin väestöryhmiin. Kaupunkiseutujen segregaatioon yhdistyy monet epätasa-arvoa ja huono-osaisuutta aiheuttavat tekijät, kuten huono terveys, työttömyys sekä koulutuksen puute. Huono-osaisella henkilöllä on puutteita

sosiaalisilla, taloudellisilla ja terveydellisillä hyvinvoinnin osa-alueilla (Pelkonen ym. 2015). Segregaatiossa oleellista on alueiden keskinäinen suhde, eli alueet eivät ole itsessään segregoituneita, vaan ovat sitä suhteessa muihin (Rasinkangas 2013). Usein alueellisen segregaation taustalla vaikuttavat väestöryhmien sosioekonomiset erot, jotka usein yhdistyvät myös huono-osaisuuteen. Lisäksi väestörakenne vaikuttaa segregaatioon. Väestörakenteella tarkoitetaan alueen väestön koostumusta eri ikäryhmistä, kuten opiskelijoista, lapsiperheistä tai eläkeläisistä. Väestörakenteen muutokset kunnissa luovat pohjan segregaatiolle ja tärkein tekijä liittyy asukkaiden elämänvaiheeseen. Rasinkangas (2013: 33) kuitenkin korostaa, että on poliittinen kysymys, milloin alueellisten erojen katsotaan kasvaneen liian suuriksi väestörakenteen erojen vuoksi.

Sosiaalinen segregaatio on yksi alueellisen segregaation muodoista ja sen taustalla vaikuttavat monet sosioekonomiset tekijät, jotka johtavat eriytymiseen eli segregaatioon. Pääasiassa se tarkoittaa erilaisten väestöryhmien, kuten eri tulotasoisten, koulutustaustaisten tai etnisten ryhmien, eriytymistä toisistaan maantieteellisesti eri kaupunkialueille (Wu ym. 2023). Sosiaalinen segregaatio on siis ilmiö, jossa kaupunkien asukkaat ryhmittyvät eri alueille tiettyjen sosioekonomisten tekijöiden mukaan, kuten iän, koulutustason tai tulotason (Wu ym. 2023). Tämä eriytyminen heijastaa kulttuuristen, taloudellisten ja sosiaalisten verkostojen välisiä eroja, jotka ohjaavat ihmisten sijoittumista kaupunkitilassa ja heikentävät kaupunkien kehitystä (Wu ym. 2023).

Koulutustason ohella myös työttömyys toimii huono-osaisuuden indikaattorina. Työttömyys voi kaupunkialueilla voimistaa alueellista segregaatiota, sillä työtilanne on yhteydessä myös tulotason. Tulotaso taas on yhteydessä ihmisten mahdollisuuksiin jokapäiväisessä elämässä ja vaikuttaa täten myös ihmisten sijoittumiseen tietyille asuinalueille. Esimerkiksi Turussa keskittyviä työttömille ja pienituloisille ovat vuokra-asumisen alueet (Rasinkangas 2013). Työttömyys vaikuttaa yksilöiden lisäksi myös koko yhteiskuntaan. Vanhempien koulutustason lisäksi myös työttömyys lisää ylisukupolvista vaikutusta, ennustaen lasten työttömyyttä tulevaisuudessa (Erola ym. 2017). Työttömyyden ylisukupolvisuus voi selittyä sillä, että työttömien perheiden lapset eivät koe työttömyyttä yhtä leimaavaksi kuin muut. Lisäksi he eivät pidä työttömyyttä yhtä merkittävänä uhkana elämänlaadulle aikuisuudessa (Erola ym. 2017). Mitä enemmän perheissä on erilaista huono-osaisuutta, sitä heikommaksi lasten tulevaisuuden näkymät muovautuvat (Erola ym. 2017). Lisäksi pitkittyneellä huono-osaisuudella on voimakkaammat vaikutukset kuin lyhytaikaisella huono-osaisuudella.

Segregaation alueellista eriytymistä leimaavat monet sosioekonomiset tekijät, jotka keskittyvät pääasiassa lähiöihin, joissa on korkeampaa työttömyyttä, pienituloisuutta ja matalaa koulutustasoa. Sosioekonomiset tekijät sosiaalisen segregaation taustalla ohjaavat heikommassa asemassa olevia väestöryhmiä sijoittumaan kaupungin reuna-alueille, joissa sekä asumisen laatu että tulotaso ovat huonompia. Tämän vuoksi segregatio voi luoda kaupunkien sisälle haavoittuvia ja huono-osaisia alueita. Maahanmuutto, asuntopolitiikka ja sosioekonominen kehitys ovat keskeisiä, ja ne muovaavat kaupunkialueiden eriytymistä (Lindroos 2023). Etenkin maahanmuuttajien keskittyminen tietyille asuinalueille voi kaupungeissa johtaa etniseen segregaatioon. Näiden tekijöiden lisäksi segregatio kytkeytyy myös kotoutumiseen sekä yhteiskunnalliseen eriarvoisuuteen (Lindroos 2023). Sosiaalisen segregaation tarkastelu taloudellisesta näkökulmasta voi auttaa ymmärtämään segregaation syntymekanismia (Wu ym. 2023).

Monet länsimaat ovat kärsineet kaupunkisegregaatiosta useita vuosikymmeniä. Huoli kaupunkisegregaatiosta on noussut kaupunkitutkimuksessa keskeiselle sijalle, ja sitä pidetään merkittävänä sosioekonomisia eroja tuottavana mekanismina (Kortteinen & Vattovaara 2015). Esimerkiksi eurooppalaisissa kaupungeissa segregatio on johtanut vakaviin köyhyyden ja rikollisuuden ongelmiin (Wu ym. 2023). Suomessa kaupunkisegregatio on kuitenkin vähäistä verrattuna moniin muihin Euroopan maihin (Ruonavaara ym. 2025). Ruonavaaran ja hänen kollegoidensa (2025) mukaan pohjoismaisessa vertailussa Helsingissä on vähemmän sosioekonomista ja etnistä segregaatiota kuin Tukholmassa, Kööpenhaminassa ja Osllossa. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, etteikö Suomessa ilmenisi kaupunkisegregaatiota. Asuinalueet myös suomalaisissa kaupungeissa ovat viime vuosina eriytyneet selkeämmin asukkaiden sosioekonomisen aseman, rakennuskannan sekä alueiden maineiden perusteella (Van Aerschot & Salminen 2018). Esimerkiksi Kurvisen ja hänen tutkimusryhmänsä (2025) mukaan Suomessa vuosien 2000–2018 välisenä aikana sosiaalinen segregatio on kasvanut sekä suuremmissa että pienemmissä kaupungeissa.

Syitä Suomessa lisääntyneeseen segregaatioon ovat voimistuneet tuloerot ja eriarvoisuus, jotka kasvoivat etenkin 1990-luvun puolivälistä 2000-luvulle laman aikana. Tilastokeskuksen (2024) katsauksen perusteella tuloeroja kuvaava indikaattori eli gini-kerroin sai vuonna 2023 arvon 27,9. Mitä suurempi gini-kerroin on, sitä suuremmat ovat suhteelliset tuloerot (Tilastokeskus 2024). Eli gini-kerroin 0 kuvaa täydellistä tasa-arvoa ja arvo 100 kuvaa täydellistä eriarvoisuutta tuloissa. Tilastokeskuksen (2024) katsaus osoittaa, että suhteellisten

tuloerojen kehitys on ollut koko 2000-luvun melko samalla tasolla. Tuloerojen kasvuun on vaikuttanut myös väestörakenteen muutos, etenkin väestön ikääntyminen. Toinen merkittävä tekijä kaupunkisegregaation kasvun taustalla on lisääntynyt maahanmuutto Suomeen, etenkin suurempiin kaupunkeihin. Suomi oli pitkään muuttotappiomaa eli maasta muutettiin pois enemmän kuin maahan muutettiin. Kuitenkin 2000-luvun aikana maahanmuutto on lisääntynyt erityisesti työvoiman tarpeen, Euroopan unionin jäsenyyden, opiskelun sekä maailmalla tapahtuneiden konfliktien seurauksena. Kasvava maahanmuutto on Suomessa suhteellisen uusi ilmiö. Esimerkiksi Tilastokeskuksen uutisessa (2024) todetaan, että Suomeen muutti vuonna 2023 71 918 ihmistä. Kun taas vuonna 2000 Suomeen muutti noin 16 895 (Tilastokeskus 2026). Tämä ero korostaa maahanmuuton olevan voimakkaassa nousussa. Kasvavan maahanmuuton vuoksi etninen segregatio voi Suomessa lisääntyä, kun maahanmuuttajat asettuvat tietyille kaupunkialueille.

Kaupunkisegregatio on nykyään Suomessa tunnistettu ilmiö, mihin pyritään aktiivisesti vaikuttamaan. Rosengrenin ja hänen kollegoidensa (2025) mukaan esimerkiksi asuinalueiden eriytymisen ehkäiseminen ja torjuminen mainittiin neljä kertaa asunto- ja kaupunkipolitiikan tavoitteena pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa vuosina 2019–2023, mikä korostaa kaupunkisegregaation ajankohtaisuutta. Suomessa huoleen asuinalueiden eriytymisestä herättiin paljon myöhemmin kuin Ruotsissa, jossa segregatio on ollut poliittisena kysymyksenä jo 1970-luvulta lähtien (Rosengren ym. 2025). Alueellinen segregatio ja lapsiperheiden asuinpaikkavalinnat vahvistavat toisiaan ruokkivaa segregatian kierrettä, joka heijastuu kaupunkisegregaation saralla myös koulusegregaation ilmenemiseen (Bernelius & Vilka 2019).

2.1.2 Koulusegregatio

Koulusegregaation käsite viittaa tilanteeseen, jossa samassa kaupungissa tai alueella sijaitsevat koulut ovat eriytyneet toisistaan esimerkiksi oppilaiden sosioekonomisten taustojen tai kotikielen mukaan (Inkinen 2023). Koulusegregaatiossa analysoidaan koulujen erilaistumista perustuen sosioekonomiseen tai luokkataustaan, kotikieleen ja maahanmuuttotaustaan (Kosunen & Bernelius 2024). Sosioekonomiset muuttajat ovat keskiössä kaupunkisegregaation muodostumisessa, ja vaikuttavat täten myös mahdolliseen koulusegregaatioon. Tällaiset sosioekonomiset tekijät indikoivat mahdollista koulusegregaatiota tietyillä asuinalueilla, mutta eivät välttämättä tarkoita oppilaiden tulevan matalammasta sosioekonomisesta taustasta.

Yli 35 prosenttia Suomen peruskoulujen lapsista ja nuorista asuu suurilla kaupunkiseuduilla, joilla alueellisen sosioekonomisen ja etnisen segregaaation riskit korostuvat (Bernelius & Huilla 2021). Lisäksi Bernelius ja Huilla (2021) tuovat esiin, että Suomen vieraskielinen väestö painottuu pääkaupunkiseudulle, jossa asuu yli puolet Suomen vieraskielisistä kouluikäisistä. Kosunen ja Bernelius (2024) korostavat koulusegregaation ja kaupunkisegregaation olevan kehämäisiä ilmiöitä, jotka linkittyvät toisiinsa. Koulusegregaatioon liittyy myös koulusegregaatio, alue-segregaatio ja opettajasegregaatio (Kosunen & Bernelius 2024). Opettajasegregaatio tarkoittaa opettajakunnan alueellista eriytymistä.

Suomi on kansainvälisesti tunnustettu koulutuksen tasa-arvon mallimaaksi, jossa peruskoulutus takaa yhdenvertaiset kouluttamisen mahdollisuudet kaikille lapsille taustasta riippumatta (Hautala 2025). Hautalan (2025) mukaan jokaiselle taataan yhdenvertaiset mahdollisuudet kouluttautua ja väestön korkea koulutustaso on nähty panoksena kansantalouden vahvistamiseen, sosiaalisen koheesion lisäämiseen sekä hyvinvointivaltion demokratian turvaamiseen. Suomessa sosiaalinen liikkuvuus eli yksilöiden, perheiden ja kotitalouksien liikehdintä suomalaisen yhteiskunnan sosiaalisten kerrostumien välillä on kansainvälisellä tasolla verrattuna korkeaa (Hautala 2025). Eli luokka osin periytyy myös keskiluokkaisissa perheissä. Kuitenkin huono-osaisuus periytyy edelleen, ja se liittyy heikkoon koulutukseen kiinnittymiseen sekä koulupudokkuuden riskiin (Hautala 2025). Tutkimukset osoittavat, että eriytyvän osaamisen taustalla ilmenee sosiaalisia ja alueellisia kehityskulkuja (Bernelius & Huilla 2021). Berneliuksen ja Huillan (2021) mukaan kasvavat alueelliset erot ja yhteiskunnallinen eriytyminen ovat luoneet tarpeen koulutuksellisen tasa-arvon uudelle tarkastelulle koulusegregaation näkökulmasta.

Huolet suomalaisten nuorten eriarvoistumisesta ovat olleet esillä yhteiskunnallisessa keskustelussa, sillä pohja sosiaaliselle, kulttuuriselle ja taloudelliselle pääomalle luodaan lapsuudessa ja nuoruudessa (Van Aerschot & Salminen 2018). Van Aerschotin ja Salmisen (2018) mukaan lasten ja nuorten perheiden yhteiskunnallinen asema sekä kulttuuriset, taloudelliset ja sosiaaliset resurssit vaikuttavat merkittävästi elämänvalintoihin ja tulevaisuuden muotoutumiseen. Perhettä kuormittavat tekijät, kuten huono-osaisuus, voivat haitata lasten ja nuorten kehitystä (Saari ym. 2020). Varhaislapsuudessa koetun köyhyyden ja

taloudellisten ongelmien vaikutukset ovat laajoja. Vaikutukset yhdistyvät aikuisiän tulotasoon, terveyteen, hyvinvointiin, varhaiseen perheellistymiseen ja koulutustasoon.

Koulumenestys ja peruskoulussa pärjääminen määrittelevät koulutuspolkuja ja tulevaisuuden näkymää. Koulutustaso tarkoittaa, kuinka korkean koulutuksen henkilö on saanut, esimerkiksi alemman korkeakoulututkinnon tai peruskoulutuksen. Koulutustaso on Suomessa kansainvälisessä vertailussa korkea ja koulutukseen myös panostetaan. Kuitenkin Opetus- ja kulttuuriministeriön (2025) mukaan Suomessa korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden nuorten aikuisten osuus on OECD:n keskiarvoa matalampi. Merkittävät erot johtuvat muun muassa lyhyiden korkeakouluopintojen puuttumisesta, väli vuosien yleistymisestä, myöhäisestä opintojen aloituksesta ja korkeakoulutuksen valikoivasta hakujärjestelmästä (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2025).

Korkeamman koulutustason saavuttaminen on yhteydessä moniin hyötyihin, kuten työllistymiseen, osaamiseen, terveyteen, osallistumiseen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Mikäli koulutustaso jää alhaiseksi, se voi heikentää ihmisten tulevaisuuden näkymiä ja kokonaisvaltaista elämänlaatua. Suomessa on havaittu alhaisen koulutustason altistavan huono-osaisuudelle (Rämö 2007). Perheiden sosioekonominen tilanne vaikuttaa selvästi lasten aikuisuuden koulutuksen tasoon (Acacio-Claro ym. 2017). Sosioekonomisen aseman lisäksi myös huono-osaisuus periytyy Suomessa ylisukupolvisesti (Saari ym. 2020). Vanhempien koulutustaso sekä perheen niukat resurssit ennustavat lasten peruskoulun oppimistulosten lisäksi myös peruskoulun jälkeistä koulupudokkuutta (Bernelius & Huilla 2021). Tämän vuoksi koulutustasoon panostaminen on tärkeää, jotta ylisukupolvinen ketju katkeaisi. Koulupudokkuuteen voi vaikuttaa vanhempien lapsille välittämät arvot ja asenteet, jotka eivät tue opiskelua (Erola ym. 2017). Tämä ei kuitenkaan Erolan ja hänen kollegojensa (2017) mukaan johda välttämättä huono-osaisuuteen, vaan kyse voi olla arvoista, jotka suosivat nopeaa siirtymistä työelämään opiskeluiden sijaan.

Koulutustaso on huono-osaisuuden lisäksi yhteydessä myös osallisuuden yhteiskunnassa sekä yksilön hyvinvointiin (Bernelius & Huilla 2021). Taustalla vaikuttavat vahvasti lasten ja nuorten perheiden sosioekonomiset tekijät. Kouluiän alku on suuri muutoskohta lasten elämässä. Asuinalueen, perheen ja muun elämänpiirin ohella koulu muodostaa keskeisen sosiaalisen yhteisön, joka muovaa arkea ja sosiaalisia suhteita. (Saari ym. 2020). Saari ja muut (2020) toteavat, että kouluiässä lasten ja nuorten sosiaaliset verkostot kasvavat

huomattavasti ja hyväksyntä sekä ryhmään kuulumisen tunne käy tärkeämmäksi. Kaveripiirit muodostuvat läheisyysperiaatteen mukaisesti eli ystäväystytään, joko samalta asuinalueelta tai samanlaisten sosioekonomisten lähtökohtien perusteella. Esimerkiksi nuorten kohdalla sosiaaliset verkostot kiinnittyvät omalle asuinalueelle ja naapurustoon (Van Aerschot & Salminen 2018). Sosiaalisten suhteiden ylläpito on keskeisin tekijä elämäntilanteista selviytymisessä ja huono-osaisuudesta irtaantumiselle, koska verkostojen puute voi luoda huono-osaisuudesta ylisukupolvista eli jatkuvaa (Van Aerschot & Salminen 2018). Koulusegregaatio vaikuttaa koulutuksen huono-osaisuuden kasaantumiseen ja ylisukupolvisuuteen. Segregaation aiheuttama osaamisvelka heijastuu aikuisuuteen, ja estää työllistymistä tai työssä etenemistä sekä perheiden tulotason nousua (Frantti 2025).

Suomessa Sanna Marinin hallituskaudella vuosina 2019–2023 kiinnitettiin huomiota eriarvoistumiseen koulujen sisällä ja koulujen välillä, isojen kaupunkien sisällä ja alueiden välillä, sukupuolten välisissä osaamiseroissa sekä maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kohdalla (Inkinen 2023). Inkisen (2023) mukaan hallitusohjelman tavoitteiden toimeenpanemiseksi opetus- ja kulttuuriministeriö toteutti varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmaa ”Oikeus oppia” vuosina 2020–2022. Inkisen (2023) mukaan myös opetus- ja kulttuuriministeriö tilasi selvityksen Berneliukselta ja Huillalta vuonna 2021. Kyseisen selvityksen pohjalta opetus- ja kulttuuriministeriö ja ympäristöministeriö käynnistivät yhteistyöhankkeen koulusegregaation vähentämiseksi, jonka myötä opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt kaupunkien ja kaupunkiseutukuntien hankkeille valtionavustusta 2,2 miljoonaa euroa vuosina 2021–2022 (Inkinen 2023). Inkisen (2023) mukaan avustuksen tavoitteena on ollut käynnistää koulusegregaation ehkäisyyn tähtäävää yhteistyötä kaupunkien sisällä ja niiden välillä. Lisäksi Inkinen (2023) toteaa, että avustuksella on pyritty tukemaan kuntien valmiuksia koulusegregaation ehkäisemiseen sekä tehostaa ehkäisemisen toimintamalleja.

2.1.3 Kaupunkisegregaation ja koulusegregaation välinen yhteys

Väestön keskittyessä yhä enemmän kaupunkeihin, rakentuu myös Suomen koulujärjestelmä enemmän kaupunkien varaan. Kaupunkialueilla kaupunkisegregaation rooli korostuu sosioekonomisten erojen kasvaessa, mikä tekee kaupungeista keskeisiä paikkoja alueelliselle ja koulutukselliselle eriytymiselle. Suomessa peruskoulujen lähikouluperiaate sitoo koulut ympäröivään asuinalueeseen, jolloin kaupunkisegregaatio heijastuu myös koulusegregaatioon. Tämän voimakkaan yhteyden vuoksi kaupunkisegregaation vaikutuksia myös kouluihin on

tarkasteltava, sillä kaupunkien alueellinen eriytyminen voi haastaa Suomessa koulutusjärjestelmän tasa-arvon ja mahdollisesti lisätä koulujen välisiä eroja. Berneliuksen ja Huillan (2021) mukaan kaupunkikoulujen eriytyminen voi vaikuttaa merkittävästi koko Suomen oppimistulosten eriytymiselle, koulutuksellisen huono-osaisuuden kasautumiselle sekä ylisukupolvistumiselle. Ylisukupolvistumisella tarkoitetaan tässä yhteydessä vanhempien sosioekonomisen aseman, huono-osaisuuden ja koulutustason vaikutusta lasten koulutuspolkuihin, siirtäen huono-osaisuuden kehää eteenpäin sukupolvessa.

Huono-osaisuuden tekijät ovat voimakkaassa yhteydessä näin kaupunkisegregaation ilmenemiseen ja sitä kautta myös koulusegregaatioon. Riitaojan (2010) mukaan asuinalueiden ja koulujen segregaaation välistä yhteyttä koskevissa tutkimuksissa etnisyyden, sosioekonomisen aseman tai sosiaaliluokan välinen yhteys on nostettu esiin. Aiemmissä tutkimuksissa on kiinnitetty huomiota myös valkoisen ja parempituloisen väestön asemaan ja etuoikeuksiin, jolloin monikulttuurisen väestön mahdollisuudet vaikuttaa tulotasoon, koulutukseen ja asumiseen ovat heikommat (Riitaoja 2010). Tämä kertoo yhteiskunnan rakenteellisista ongelmista, joissa huono-osainen väestö on yhteiskunnan rakenteiden kautta sosioekonomisesti huonommassa asemassa.

Suomessa alueellinen eriytyminen on voimakasta kaupunkien sisällä, ja koulut toimivat täten erilaisissa ympäristöissä suhteessa naapurustoihin (Kosunen & Bernelius 2024). Kuitenkin Kosunen ja Bernelius (2024) korostavat, että osa kouluista, esimerkiksi lukiot, valikoivat osan oppilaistaan painotettuun opetukseen, eikä kaikkien alueiden ja koulujen suhde ole täysin suoraviivainen. Toisaalta koulusegregaatio voi vastata voimakkuudeltaan kaupunkisegregaatiota, mikäli erillistä kouluvalintaa ei ole, vaan kouluikäiset lapset osallistuvat opetukseen maantieteellisesti lähimmässä koulussaan (Kosunen & Bernelius 2024).

Alueellinen eriytyminen on koulujen kannalta merkittävä ilmiö, sillä koulujen lähialueiden väestöerot heijastuvat kouluikäisten lasten ja nuorten oppimistulosten eriytymiseen (Bernelius & Huilla 2021). Bernelius ja Huilla (2021) toteavat, että Suomessa ja globaalisti, yhteiskunnallisten erojen kasvun merkittävimpiä selittäjiä ovat nopeasti kasvaneet alueiden väliset erot kaupunkiseuduilla. Alueelliset kaupunkinaapurustojen väliset erot vaikuttavat Berneliuksen ja Huillan (2021) mukaan koulusegregaatioon, koska ne tuottavat koulujen välisiä eroja sekä oppilaiden asuinpaikkaan perustuvan lähikoulujärjestelmän kautta että

kouluvalintojen synnyttämän lisävalikoitumisen myötä. Sosioekonominen tausta, huono-osaisuuden periytyminen, sukupuolten välinen tasa-arvo, etniset ja kielelliset erot eri kaupunkialueiden välillä ovat keskeisiä osatekijöitä myös koulusegregaatioissa (Bernelius & Huilla 2021). Kosunen ja Bernelius (2024) mukaan eriarvoisuus koulutuksessa tulee esiin kahdella tavalla: ensiksi eriarvoisuus rakentuu koulutusjärjestelmän sisällä oppilaiden ja henkilökunnan välisissä suhteissa ja toiseksi eriarvoisuus rakentuu koulutuksen välityksellä. Koulujen ja kaupunkialueiden segregatio on yhteydessä molempiin eriarvoisuuden näkökulmiin (Kosunen & Bernelius 2024).

Kaupunkisegregaation ja koulusegregaation suhde muotoutuu kouluvalintapolitiikan ja asuinalueiden suunnittelun ja kehittämisen kautta (Kosunen & Bernelius 2024). Koulusegregaatioon vaikuttavia prosesseja kaupunkien näkökulmista ovat Inkisen (2023) mukaan oppilaaksiottoalueet, asuntopoliittinen ohjaus ja kaavoitus. Kaupunkisuunnittelulla ohjataan, millaista asumista kaupunkiin halutaan kaavoittaa, esimerkiksi omistusasunnot, asumisoikeusasunnot ja vuokra-asunnot. Tämä kaavoitus vaikuttaa siihen, kuka minnekin voi tai haluaa muuttaa. Lisäksi kaupungin tarjoamat koulutusvalintamahdollisuudet vaikuttavat siihen, kuinka paljon perheet miettivät lähikoulua kotiosoitetta valitessaan (Kosunen & Bernelius 2024). Tärkeänä huomiona suomalaisessa koulusegregaatiokeskustelussa Kosunen ja Bernelius (2024) korostavat, että koulut saattavat eriytyä lasten sosioekonomisen taustan mukaan, mutta oppilasvalikointia ei lähtökohtaisesti suoriteta tämän mukaan.

Koulusegregaation torjumiseksi on keskityttävä ensisijaisesti kaupunkialueiden segregatioon. Kaupunkisegregaation ennaltaehkäisemisen ja vähentämisen tulisi tähdätä yhteiseen ymmärrykseen, mitä segregatiolla tarkoitetaan, miten laaja-alainen se on, miten pitkäjänteistä työtä vaaditaan ja mitä tavoitteellisia toimia tulee tehdä (Inkinen 2023). Kaupunkisegregaation vähentämiseksi ja koulusegregaation torjumiseksi tarvitaan monipuolisia toimenpiteitä, jotka kohdistuvat oppilaaksiottoalueiden lisäksi myös kaupunkirakenteeseen, hallinnonalojen väliseen yhteistyöhön ja saadun tiedon hyödyntämiseen (Inkinen 2023). Kaupunkisuunnittelulla, maa- ja asuntopoliitikalla pyritään kaupunkisegregaation ehkäisemiseen (Erola ym. 2017). Koulusegregaatio on yhteiskunnallinen haaste, sillä sen vaikutukset voivat ulottua suomalaisen koulutusjärjestelmän kykyyn turvata lapsille tasapuoliset mahdollisuudet (Inkinen 2023).

2.2 Kaupunkialueiden ja koulujen maine

Maine kaupunkialueista ja kouluista vaikuttaa myös vahvasti segregaatoin taustalla. Maineet ohjaavat ihmisiä sijoittumaan tietyille asuinalueille tai hakeutumaan tiettyihin kouluihin. Berneliuksen ja hänen kollegoidensa tutkimus (2022) osoittaa, että maineella on vaikutuksia koulujen ja asuinalueiden kehitykseen sekä nuorten käsityksiin tulevaisuudesta. Koulujen maine vaikuttaa kouluvalintoihin, ja on yhteydessä asuinpaikan valintaan. Alueiden ja koulujen maineet ovat tiiviissä yhteydessä toisiinsa ja kietoutuvat segregaatoin kehään (Bernelius ym. 2021).

Suomalaisissa kaupungeissa oleviin lähiöihin liitetään usein erilaisia mielipiteitä, ennakkoluuloja sekä maineita kaupunkialueista. Osalla suurempien suomalaisten kaupunkien lähiöistä on huono maine, ja niihin liitetään mielikuvia sosiaalisista ongelmista (Van Aershot & Salminen). Nykytutkimus tunnistaa, että lähiöihin liittyvä julkinen keskustelu rakentuu edelleen vahvasti käsitykseen lähiöistä ongelmallisina kaupunginosina (Lindroos 2023). Kyseessä eivät ole pelkästään mielikuvat, sillä pienituloisuus, matala koulutustaso sekä työttömyys kohdistuvat tunnusomaisesti lähiöihin (Van Aershot & Salminen 2018).

Segregaatioilmiöön liittyy alueellinen stigmatisoituminen ja tiettyjen alueiden leimaantuminen sosiaalisesti ongelmalliseksi, joka aiheuttaa leimaantumista myös yksilötasolla (Rasinkangas 2013). Alueellinen stigmatisoituminen toimii keinona mielikuviin suomalaisista lähiöissä. Stigma ja negatiiviset maineet eivät ole alueen ominaisuus, vaan sosiaalinen tulkinta, joita alueisiin liitetään. Kaupunkien naapurustot näyttäytyvät polarisoituneessa keskustelussa ongelmien syynä, vaikka maineet ja stigma ovat seurausta laajemmista rakenteellisista eriarvoisuuden mekanismeista (Wallin 2023). Alueellinen leimaantuminen kaupunkialueiden naapurustoista vaikuttaa alueiden asukkaiden lisäksi myös palveluiden tasoon, alueiden esittämiseen mediassa sekä viranomaisten käsityksiin ja poliittisiin päätöksiin (Bernelius ym. 2021).

Kuitenkin segregoituneilla alueilla elävät pitävät asuinympäristöään turvapaikkana ja heidän mielipiteensä alueista voivat poiketa muun kaupunkiväestön mielipiteistä (Van Aershot & Salminen 2018). Asuinalueiden maineiden julkinen keskustelu on polarisoitunutta. Segregoituneita kaupunkialueita voidaan kuvata samanaikaisesti maahanmuuttajavaltaisiksi, rauhattomiksi, turvattomiksi ja köyhiksi, kun taas toiset korostavat alueilla

luonnonläheisyyttä, rauhallisuutta sekä lapsiperheiden runsautta. Van Aerschot ja Salmisen (2018) mukaan sosiaalisista ongelmista tunnetuissa lähiöissä asuvat nuoret ovat tietoisia heidän asuinalueensa koskevasta negatiivisväyhteisestä julkisesta keskustelusta, mutta nuorille asuinalue näyttyy merkityksellisenä paikkana yhteenkuuluvuudentunteelle.

Kaupunkisegregaation ja koulusegregaation välisen yhteyden keskeinen tekijä voi olla maine, joka selittää ilmiöiden välistä yhteyttä (Bernelius ym. 2020). Koulujen ja alueiden maineella on suuri merkitys myös perheiden kouluvalinnoissa (Kosunen & Bernelius 2024).

Koulusegregaatiosta liikkuvat puheet tuovat osansa maineeseen, sillä huhut koskevat usein koulun oppilasjoukon hyvä- tai huono-osaisuutta, eri kotikielten määrää koulussa, opetuksen laatua, oppimistuloksia ja koulujen maineiden eroja (Kosunen & Bernelius 2024). Koulujen huhut ja maineet voivat voimistaa ylempien yhteiskuntaluokkien halua tehdä valintoja kouluista tai sisäisten opetusryhmien välillä, jonka vuoksi koulut ovat usein segregoituneempia kuin niitä ympäröivät alueet (Kosunen & Bernelius 2024).

Koulutusvalinnoissa koulujen maine kytkeytyy alueiden sosiaaliseen ja asuinalueelliseen kontekstiin (Bunar & Ambrose 2016). Bunarin ja Ambrosen (2016) mukaan segregoituneissa kaupungeissa maine rakentuu suhteessa koulun sosiaaliseen ja etniseen ympäristöön. Maine tuottaa kuvaa kouluista ja alueista, joilla koulut sijaitsevat. Positiivisen maineen koulut houkuttelevat enemmän sosioekonomisesti paremmissa asemassa olevien perheiden lapsia, mikä vahvistaa mainetta edelleen (Bunar & Ambrose 2016). Sosioekonomisen aseman mukaan jaottelu ”hyvien” ja ”huonojen” maineiden kouluihin vahvistaa ja syventää koulusegregaatiota. Mainet kouluista ja asuinalueista heijastuvat myös koulushoppailuun.

Esimerkiksi vanhemmat voivat muuttaa ”paremman” maineen asuinalueelle lasten lähestyessä kouluikä, välttääkseen ”huonon” maineen omaavan asuinalueen. Maineiden ja mielikuvien kautta syntyvä koulushoppailu sekä muutto ”paremmalle” asuinalueelle pahentavat asuinalueiden segregoitumista. Maine on usein subjektiivisten kokemusten ja tunteiden kautta luotuja mielipiteitä ja ennakkoluuloja. Kuitenkaan niin sanotun ”huonon” maineen omaava koulu ei välttämättä tarkoita, että koulun oppilasprofiilissa korostuisi huono-osaisuus. Maine kuitenkin toimii Bunarin ja Ambrosen (2016) mukaan mekanismina, joka muovaa kouluvalintoja ja vahvistaa sekä sosiaalista että alueellista segregatiota.

3 Turku tutkimuskohteena

3.1 Turun kaupunkirakenne

Turku on Suomen vanhin ja kuudenneksi suurin kaupunki, joka sijaitsee Varsinais-Suomen maakunnassa. Turun väkiluku vuoden 2025 joulukuun ennakkotietojen mukaan oli 209 809 ja väestömäärän ennustetaan nousevan vuoteen 2045 mennessä yli 262 750 (Turun kaupunki 2026a). Turku on voimakkaasti kasvava kaupunki ja tulevaisuus rakentuu lapsissa ja nuorissa (Turun kaupunki 2025a). Turku on muuttovoittoinen kaupunki, joka saa muuttovoittoa niin kotimaasta kuin ulkomailta. Turku on Suomen kolmanneksi tunnetuin ja arvostetuin opiskelijakaupunki (Turun kaupunki 2025b). Lisäksi Turun ylioppilaslehden (2026) mukaan Turussa on noin 40 000 opiskelijaa, joka vastaa noin 20 prosenttia kaupungin kokonaisväestöstä. Opiskelijoiden suuri osuus vaikuttaa merkittävästi Turun väestörakenteeseen ja kaupungin palvelutarpeisiin.

Turun väestörakenne on myös monikielinen ja monikulttuurinen (Turun kaupunki 2026a). Kaupunki on virallisesti kaksikielinen ja muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvia on vuoden 2024 arvion mukaan väestöstä noin 16,8 prosenttia (Turun kaupunki 2025c). Turkulaisista joka kuudes on monikielinen, ja alle 25-vuotiaista joka viides (Turun kaupunki 2025a). Muunkielisten osuus painottuu eniten Varissuo-Lausteen postinumeroalueelle, jossa asukkaista 42,4 prosenttia on muunkielisiä (Turun kaupunki 2026a). Rasinkankaan (2014) mukaan Varissuon lähiö on suhteellisesti vieraskielisin alue Suomessa. Runosmäki-Raunistulassa vieraskielisten osuus on 16,1 prosenttia ja keskustassa 7,4 prosenttia (Turun kaupunki 2026a). Vieraskielisten osuutta Turussa selittää kasvava muuttoliike erityisesti 2000-luvun aikana.

Segregaation näkökulmasta Turku on useilla alueellisen ja sosiaalisen segregaation ulottuvuuksilla yksi Suomen eriytyneimmistä suurista kaupungeista (Turun kaupunki 2025a). Turun kaupungin alueiden välillä on havaittavissa suuria alueellisia eroja esimerkiksi asukasrakenteen, tulotason, koulutuksen, työllisyyden ja etnisen taustan perusteella (Turun kaupunki 2025a). Asuinalueiden eriytyminen vaikuttaa asuinalueiden houkuttelevuuteen, hyvinvointiin, kouluihin ja sosioekonomiseen rakenteeseen (Turun kaupunki 2025a). Kaupunkisegregaation näkökulmasta Turun kaupunkiseudulle on muodostunut samankaltaisia jakoja kuin pääkaupunkiseudulla, jolloin on erotettavissa kaksijakoista kehitystä eri alueiden

välillä (Rasinkangas 2013). Turun alueelliset erot ovat kasvaneet ja kaksijakoisen kehityksen muotona on lähiöalueiden jääminen sivuun yleisestä kehityksestä ja juuttumisesta sosiaalisesti heikompaan asemaan (Rasinkangas 2013).

Turun työttömien osuus oli joulukuussa 2025 noin 16 074 ja työttömyysaste 15,6 prosenttia (Turun kaupunki 2026a). Korkeaan työttömyysasteeseen vaikuttaa Suomessa viimeaikainen yleinen taloudellinen laskusuhdanne. Runsaan opiskelijoiden määrän vuoksi Turun työllisyysaste on koko maan keskiarvon alapuolella (Turun kaupunki 2025c). Rasinkankaan (2013) mukaan osa Turun korkeasta työttömyydestä selittyy myös vieraskielisten kohonneella osuudella, sillä työttömyysaste on vieraskielisten keskuudessa suurempaa kuin kantaväestössä.

Turun kaupungin tilastojen (2025c) mukaan 71 prosenttia turkulaisista lapsiperheistä on kahden huoltajan kotitalouksia ja 29 prosenttia yhden huoltajan kotitalouksia.

Yksinhuoltajuus vaikuttaa negatiivisesti tulotasoon taloudellisen vastuun ollessa vain yhdellä vanhemmalla sekä osaltaan selittää asumisvalintaa tietyille asuinalueelle. Lisäksi vuonna 2023 asuntoväestön pienituloisuus Turussa oli 19 prosenttia ja lasten pienituloisuusaste 17,6 prosenttia, jotka ovat korkeampia kuin muissa suurissa kaupungeissa Suomessa tai koko maassa (Turun kaupunki 2025c). Pienituloisuus tarkoittaa, että henkilöllä on käytössä alle 60 prosenttia koko väestön mediaanituloista. Myös koulutusrakenne vaikuttaa kaupunkisegregaatioon. Turun kaupungin (2025c) mukaan vuonna 2023 väestöstä 22,7 prosenttia oli ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa, toisen asteen tutkinnon oli suorittanut 40 prosenttia ja korkea-asteen tutkinnon suorittaneita oli 36,4 prosenttia. Suomessa opetus- ja kulttuuriministeriön (2025) mukaan korkea-asteen tutkinnon suorittaneita nuoria aikuisia on 39 prosenttia väestöstä.

Turussa asuntojen määrä kasvoi vuosina 2010–2023 noin 21 900 asunnolla ja asuntokannan kasvusta 90 prosenttia perustui kerrostaloasuntojen määrän kasvuun (Turun kaupunki 2025c). Jatkuva rakentaminen kertoo Turun olevan kasvava kaupunki, jossa kaupunkisuunnitteluun myös panostetaan. Turun kaupungin tilastoanalyysi (2025c) huomioi, että yksinasuvia kaikista asuntokunnista oli 56 prosenttia, joka on enemmän kuin Suomessa keskimäärin. Yksinasuvien määrä kertoo opiskelijavetoisesta, kasvavasta ja tiivistyvistä kaupungista. Turussa asuu paljon nuoria aikuisia ja opiskelijoita, joita tiiviit ja palvelurikkaat alueet vetävät puoleensa, ja jotka asuvat useimmin yksin. Turun kaupungin strategiana (2026c) on tiivistää

kaupunkirakennetta, jotta asukkaiden olisi mahdollisimman helppoa liikkua kuormittamatta ympäristöä. Kerrostaloasuntojen kaavoitus toteutetaan useimmiten kaupungin ytimen läheisyyteen, jotta voidaan muodostaa toimiva kaupunkiverkosto sekä ehkäistä yksittäisten lähiöiden muodostumista. Turku on pyrkinyt parantamaan kaupunkisuunnittelulla myös Runosmäen ja Varissuon asuinalueita, luomalla alueille uusia vastarakennettuja kerrostaloja.

Vuonna 2020 Turun kaupunki julkaisi YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamisen raportin, jossa Agenda 2030 tavoitteiden kohta 10 ”eriarvoisuuden vähentäminen” huomioidaan (Turun kaupunki 2020). Turku pyrkii aktiivisesti vastaamaan YK:n tavoitteisiin ehkäisemällä ja vähentämällä asukkaiden eriarvoisuutta tasapuolisella kaupunkikehityksellä, toimivilla asuntomarkkinoilla sekä koulutuksella (Turun kaupunki 2020). Pyritään myös laatimaan lähiöille omat tulevaisuuden visiot, joiden avulla tunnistetaan asuinalueiden vahvuuksia ja heikkouksia sekä kohdennetaan kehittämistoimia näiden perusteella (Turun kaupunki 2020).

Turun kaupungin pormestariohjelman (2025d) mukaan Turku pyrkii myös aktiivisesti turvaamaan hyvinvointia, edistämään yhdenvertaisuutta, lisäämään alueellista tasavertaisuutta, panostamaan koulutukseen ja työllisyyteen ja vahvistamaan kaupunkikehitystä. Turun kaupunki on huomionnut toimintasuunnitelmassaan vuosille 2026–2029 kaupungin sisäisen segregaaation haasteen ja pyrkii aktiivisesti löytämään keinoja sen torjumiseksi. Turun kaupungin toimintasuunnitelman (2025a) mukaan Turussa sosiaalisesti kestävän kaupunkikehityksen edistäminen ja asuinalueiden tasa-arvon kohentaminen edellyttää monitasoisia toimenpiteitä. Lisäksi Turun kaupungin toimintasuunnitelma (2025a) korostaa, ettei segregoitumista ratkaista yksittäisillä toimilla, vaan useiden toimenpiteiden yhteistyöllä. Näitä toimenpiteitä Turun kaupungin (2025a) mukaan ovat esimerkiksi yhteisöllisyyttä tukevat palvelumallit, suunnitelmallinen asuntopolitiikka, maankäyttö, kaupunkiliikkumisen sekä alueellisen saavutettavuuden edistäminen.

Turun kaupungin pormestariohjelman (2025d) korostaa, että jokaisella tulee olla mahdollisuus hyvään elämään riippumatta siitä, missä osassa kaupunkia asuu. Pormestariohjelman segregaaation purkamisen tavoitteena on tehdä kaupunkitiloista avoimempia ja paremmin saavutettavia yhteistiloja sekä kehittää monipuolista asuntorakentamista. Jokainen Turun asuinalueen koulu on hyvä koulu. Koulusegregaaation ehkäisy ja purkaminen luo lapsille mahdollisuudet kasvaa ja kouluttautua (Turun kaupunki 2025d). Turun kaupungin

toimintasuunnitelma (2025a) käynnisti kotoutumiskokeilun, jonka tavoitteena on ehkäistä segregatiota tarjoamalla vanhemmille, joilla on heikko suomen kielen taito, mahdollisuus osallistua peruskouluikäisten lasten koulutyöhön. Lisäksi Turussa käynnistyi vuonna 2022 koulusegregaation vähentämisen ensimmäinen projekti. Ensimmäisen projektin perään vuonna 2024 käynnistyi ”Kaikil hyvä opintie” -ohjelma koulusegregaation ehkäisemiseksi, joka sisältää tiekartan segregatiion vähentämiseen (Turun kaupunki 2025e). Voidaan todeta, että strategian tasolla Turussa on kiinnitetty huomiota sekä kaupunkisegregatioon että koulusegregatioon. Niiden ehkäisemiseksi on perustettu useita hankkeita.

3.2 Turun oppilaaksiottoalueet

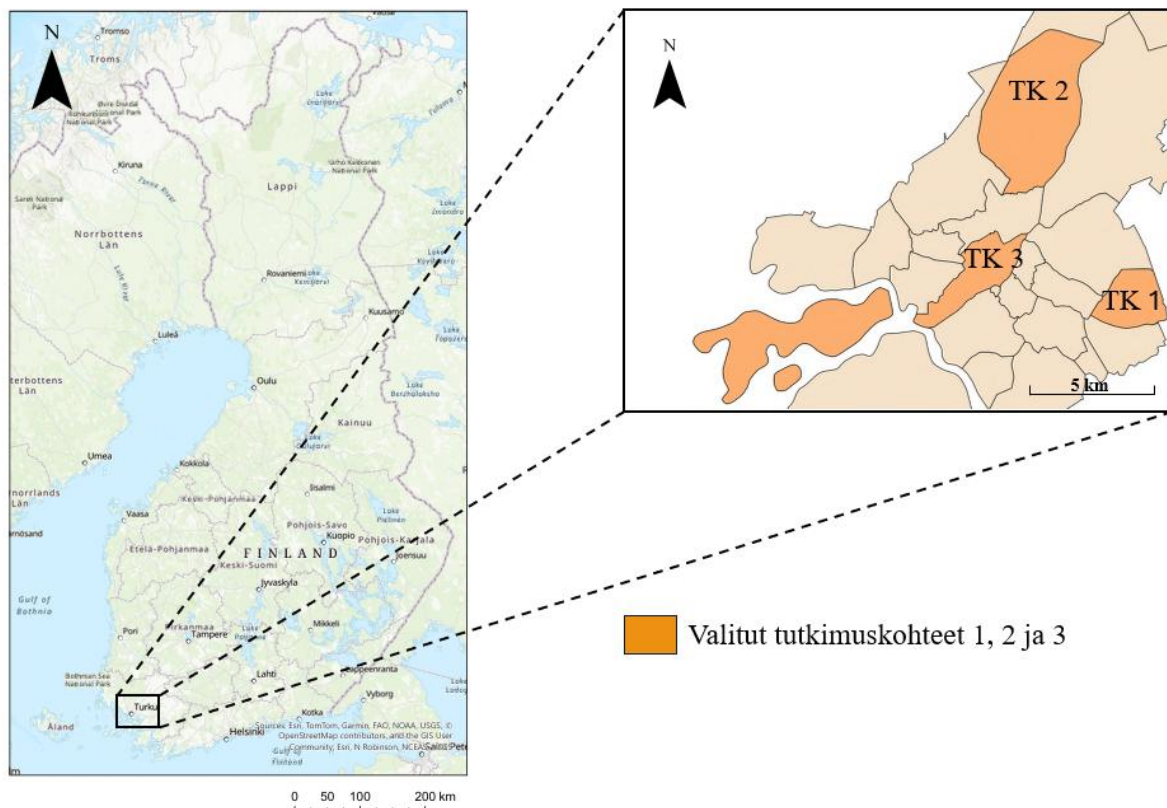
Suomessa lasten ja nuorten peruskoulu määräytyy lähikoulun eli oppilaan viralliseksi merkityn osoitteen mukaan. Esimerkiksi Turussa oppilaaksiottoalueet määräytyvät oppilaan asuinalueen mukaan (Turun kaupunki 2026b). Lähikouluperiaate voi Suomessa voimistaa alueiden välisiä eroja ja vaikuttaa kaupunkisegregatiion kautta koulusegregatioon.

Perusopetus ja kouluverkko ovat Suomessa kuntien järjestämisvastuulla (Pasu ym. 2023). Myös peruskoulujen oppilaaksiotosta päättävät kunnat ja koulut (Pasu ym. 2023). Kuntien ja koulujen oppilaaksiotto tapahtuu perusopetuslain (628/1998, 6. §) mukaan, jossa kunta sijoittaa oppivelvollisen lähikouluun. Perusopetuslain mukaan opetus on kunnassa järjestettävä siten, että koulumatkat ovat asutuksen ja koulujen välillä lyhyitä ja turvallisia. Pasun ja muiden (2023) mukaan perheet voivat myös hakea lapselle oppilaspaikkaa painotettuun opetukseen muusta kuin lähikoulusta. Koulupaikan hakemisesta muusta kuin lähikoulusta on kuvattu koulushoppailuksi (Räsänen 2023). Koulushoppailu toimii keinona valita lapselle suotuisaksi katsottu oppimisympäristö. Tämä voi johtaa segregatioon (Turun kaupunginvaltuusto 2023), jossa oppilaat eriytyvät sosioekonomisen taustan perusteella.

Turussa jokaiselle oppivelvolliselle on varattu paikka omasta lähikoulustaan ja lähikoulu osoitetaan oppilasaluejaolla (Turun kaupunki 2026b). Turku on jaettu neljään oppilaaksioton alueisiin, joista kullakin oppilasalueella on yhdestä kolmeen koulua (Turun kaupunki 2026b). Oppilaaksiottoalueita ovat läntinen, eteläinen, itäinen ja pohjoinen alue (Turun kaupunki 2026b).

Tarkastelen tutkielmassani kolmen peruskoulun sijaintialueiden sosioekonomisia muuttujia. Tarkasteltavat tutkimuskohteet on esitetty kuvassa 1. Koulujen asuinalueet ovat keskenään hyvin erilaisia sosioekonomisten muuttujien mukaan. Tutkimuskohteen 1 koulu tarjoaa

opetusta 1.–6.-luokan oppilaille ja koulu kuuluu itäiseen oppilaaksiottoalueeseen. Koulussa on vajaa kolmesataa oppilasta. Tutkimuskohteen 2 koulu kuuluu pohjoiseen alueeseen ja koulu tarjoaa opetusta 1.–6.- luokan oppilaille. Tutkimuskohteen 2 koulu toimii lisäksi myös kahdessa muussa yksikössä. Tutkimuskohteen 3 koulu kuuluu läntiseen oppilaaksiottoalueeseen ja tarjoaa opetusta 1.–9.-luokan oppilaille, mutta se toimii kolmessa kiinteistössä kaupungin keskustassa.

Kuva 1. Indeksikartta Turun valituista tutkimuskohteista 1, 2 ja 3 (Esri 2025 & Paavo 2025).

Oppilaaksiottoalueiden ominaisuuksien tarkastelu mahdollistaa Turun kaupunkisegregaation mahdolliset vaikutukset koulusegregaatioon. Rimpelän ja Berneliuksen (2010) mukaan asuinalueiden erot esimerkiksi väestön asukkaiden koulutustasossa heijastuvat peruskouluihin oppilaiden valikoitumisen kautta. Alueelliset erot heijastuvat koulujen oppimistuloksiin (Rimpelä & Bernelius 2010). Oppimistuloksien eroavaisuus on yhteydessä kouluja ympäröivän alueen koulutustasoon, tulotason sekä asuntojen hallintamuotoon (Rimpelä & Bernelius 2010). Rimpelä ja Bernelius (2010) korostavat, että koulut ovat eriytyneitä, koska kaupungin segregaatio heijastuu koulujen oppilaspohjan valikoitumiseen ja sitä kautta myös oppimistuloksiin. Koulutuksellinen hyvä- tai huono-osaisuus on alueellistunut ilmiö, johon

vaikuttaa voimakkaasti kaupunkisegregaation aiheuttavat sosioekonomiset tekijät (Rimpelä & Bernelius 2010). Oppilaaksiottoalueiden ollessa erilaisia, voi kaupunkisegregatio johtaa täten myös segregoituneisiin kouluihin. Turun osalta koulujen painotettu opetus keskittyy keskusta-alueen kouluihin, joka vahvistaa osaltaan segregaatiota (Muukkonen 2023). Muukkoson (2023) mukaan tulevaisuudessa Turussa tulee rakentaa vetovoimaisia, moderneja, paikallisia kouluja, joiden oppilaaksiottoalueet ovat laajempia.

4 Aineistot ja menetelmät

4.1 Paavo-postinumeroalueittainen avoin tieto

Käytän aineistona tutkimuksessani Paituli-palvelusta ladattua Tilastokeskuksen tuottamaa Paavo-postinumeroalueisiin perustuvaa avointa tietoa vuodelta 2025. Paituli on kaikille avoin paikkatietoaineistojen latauspalvelu, jonka kautta on saatavilla suomalaisia paikkatietoaineistoja (Paituli 2026). Paitulista on ladattavissa eri organisaatioiden tuottamia paikkatietoaineistoja, esimerkiksi Digi- ja väestötietoviraston, Ilmatieteen laitoksen sekä Tilastokeskuksen aineistoja.

Paavo-postinumeroalueittainen avoin tieto on Tilastokeskuksen tuottama paikkatietoaineisto, joka kattaa kaikki Suomen postinumeroalueet. Paavo-aineisto sisältää sosioekonomisia muuttujia kaikilta Suomen postinumeroalueilta. Paavo-tilastoaineisto on jaettu yhdeksään tietoryhmään: yleiset muuttujat, asukasrakenne, asukkaiden koulutusaste, asukkaiden käytössä olevat rahatulot, talouksien koko ja elämänvaihe, talouksien käytettävissä olevat rahatulot, rakennukset ja asunnot, työpaikat toimialoittain sekä asukkaiden pääasiallinen toiminta (Paavo 2025). Lisäksi Paavo-postinumeroalueiden avoin tieto sisältää shapefile-tiedoston latauspalvelussa. Shapefile on Esrin (Environmental Systems Research Institute) vektorialueiden tallennusmuoto, joka sisältää maantieteelliset ominaisuudet, kuten sijainnin, muodon sekä attribuutit (Esri 2026). Näiden maantieteellisten ominaisuuksien vuoksi Paavon-paikkatietoaineisto on mahdollista avata esimerkiksi käyttämässäni QGIS-sovelluksessa, jonka avulla tein kartan tarkastelluista postinumeroalueista (kuva 1). Myös attribuuttitaulukon tilastotiedot ovat tallennettavissa ja avattavissa esimerkiksi Excel-taulukkolaskentasovelluksella, jota hyödynnän myös tässä tutkielmassa.

Valitsin Tilastokeskuksen tuottaman Paavo-postinumeroalueittaisen aineiston tutkielmaani, koska aineisto antaa kattavasti monia sosioekonomisia muuttujia valitsemiltani Turun asuinalueilta. Aineiston sosioekonomiset muuttujat toimivat indikaattoreina kaupunkisegregaation ilmenemisen taustalla. Näitä sosioekonomisia muuttujia, jotka ilmentävät kaupunkisegregaatiota ovat aineiston sekä aiemman kirjallisuuden perusteella (Rasinkangas 2013), esimerkiksi tulotaso, työllisyys tai työttömyys sekä koulutustaso. Paavo-aineisto rajautuu aineellisiin muuttujiin, eikä huomioi aineettomia muuttujia, kuten tyytyväisyyttä tai onnellisuutta.

Kaupunkisegregaatio ja sen yhteys koulusegregaatioon ovat myös todella monimutkaisia ilmiöitä, ja yhteyden tutkiminen vain tilastollisilla menetelmillä on enemmän suuntaa antavaa kuin suoraan todistavaa. Tarkastelussa postinnumeroalueet toimivat vaikutusalueina kouluille, joten hyödynnän aineistossa ja myöhemmin tuloksissa vain kolmen postinnumeroalueen sosioekonomisia muuttujia. Käytän tutkimuskohteista vain numeroita 1–3. Kouluja en tarkastele yksilöllisesti, vaan aiemmin mainitut koulut on otettu tarkasteluun vain niiden asuinalueiden vuoksi, sillä aiemman kirjallisuuden Berneliuksen ja Huillan (2021) mukaan kaupunkisegregaatio voi heijastua myös koulujen eriytymiseen. Aineiston menetelmät perustuvat vain suuntaa antavaan mahdolliseen koulusegregaatioon Turussa kaupunkisegregaation tutkimisen kautta.

4.2 Analyysimenetelmät

Analysoin tutkimusaineistoani kvantitatiivisilla eli määrällisillä menetelmillä. Avasin ensin Paituli-palvelusta ladatun vuoden 2025 Paavo-postinnumeroalueittaisen avoimen tiedon QGIS-sovelluksella, jossa rajasin tarkasteluun vain Turun postinnumeroalueet. Tämän jälkeen korostin kartasta väreillä tutkimuskohteet ja nimesin (kuva 1). Menetelmät osiossa olen hyödyntänyt apuna Microsoft Copilot-tekoälysovellusta ohjeistamaan kaavoilla esimerkiksi, miten keskitulot koko Turun alueelta lasketaan ja työttömyysasteen laskemiseen tutkimusalueilta. Tarkastin kuitenkin kaavat ja laskin tulokset itsenäisesti.

Kartan tekemisen jälkeen valitsin aineistosta Turun postinnumeroalueiden attribuuttitaulukon, joka sisältää sosioekonomisia muuttujia postinnumeroalueilta. Tallensin attribuuttitaulukon ja avasin sen Excel-tilastotietokenttäsovelluksessa. Excelissä lisäsin uudelle välilehdelle tarkastelussa olevien tutkimuskohteiden 1–3 postinnumeroalueiden tilastollisen datan. Hyödynnän tilastollista päättelyä, jolla analysoin, mitä tulokset tarkastelussa olevilta postinnumeroalueilta voisivat tarkoittaa kaupunkisegregaation kannalta ja miten eriytyneet alueet voivat heijastua myös kouluihin.

Työn rajoitteiksi muodostui koulusegregaation osoittaminen valituista kouluista.

Koulukohtaista tilastotietoa ei ollut saatavilla ja mikäli tilastotietoa olisi ollut, tutkielma olisi muodostunut eettisesti hankalaksi. Koulukohtainen data olisi ollut eettisesti haastava, koska pienissä kouluissa tunnistettavuuden ja leimaantumisen riski olisi kasvanut. Tämän vuoksi toteutan tutkielmani avoimesti saatavilla olevan datan avulla. Tutkielmani koulusegregaation

näkökulma muodostuu vain teoreettisesti, enkä pyri todistamaan koulusegregaatiota tutkimuskohteissa 1–3.

Valitsin Paavo-aineistosta tutkimuskohteiden 1–3 postinumeroalueilta tarkasteltaviksi muuttujiksi kouluikäisten lasten määrän, asukkaiden keskitulot, työttömyyden ja korkeakoulutettujen osuuden, koska ne ovat keskeisiä muuttujia segregaation tarkastelussa. Lisäksi kouluikäisten lasten osuus tarkasteltavilla alueilla on tärkeä huomioida. Määrä kertoo, miten suuri osa alueen väestöstä kuuluu kouluikäisiin ja millaisella sosioekonomisella asuinalueella kouluikäiset asuvat. Tarkastelin myös tutkimuskohteiden 1–3 ja koko Turun lasten ja nuorten, opiskelijoiden ja eläkeläisten määrää. Vertailun kohteeksi lisäsin kaikkiin muodostamiini diagrammeihin ja taulukkoon myös koko Turun osuuden.

Väestörakenteen hahmottamiseksi laskin erikseen tutkimuskohteista 1, 2 ja 3 0–17-vuotiaiden lasten ja nuorten osuudet yhteen Excelissä. Toteutin samalla tavalla laskennan myös koko Turun 0–17-vuotiaiden lasten ja nuorten osuuden laskemiseen. Paavo-aineisto antaa valmiiksi opiskelijoiden ja eläkeläisten osuuden jokaiselta alueelta, joten nämä arvot sain liitettyä helposti omaksi taulukoksi. Koko Turun osalta laskin kaikkien alueiden opiskelijat ja eläkeläiset yhteen. Prosenttiarvot jokaiselle tutkimuskohteelle ja koko Turulle sain jakamalla lasten ja nuorten, opiskelijoiden ja eläkeläisten osuudet erikseen alueiden asukasluvulla ja kertomalla sadalla. Tämän kaavan avulla sain prosenttiosuudet jokaisesta muuttujasta, joista muodostin taulukon tuloksiin (taulukko 2). Tein taulukon myös tutkimuskohteiden asukasluvuista (taulukko 1).

Paavo-aineisto antaa alaikäisistä lapsista eri ikähaarukoita, jotka ovat 0–2-vuotiaat, 3–6-vuotiaat, 7–12-vuotiaat, 13–15-vuotiaat ja 16–17-vuotiaat. Suomessa kouluikä alkaa 7-vuotiaana ja opetus- ja kulttuuriministeriön (2021) mukaan oppivelvollisuus nostettiin 18 ikävuoteen vuonna 2021. Koska tutkimuksessani keskityn perusopetuksen segregaatioon, valitsin tarkasteltaviksi kouluikäisiksi 7–15-vuotiaat. Laskin Paavo-aineistosta kaikki tähän ikähaarukkaan kuuluvat kouluikäiset yhteen Excelissä kaikista tutkimuskohteista sekä koko Turusta. Tämän jälkeen jaoin kouluikäisten 7–15-vuotiaiden osuuden tutkimuskohteiden väkiluvulla sekä koko Turun osalta Turun kokonaisväestöllä ja kerroin lukeman sadalla saadakseni prosenttiluvut. Näistä prosenttiluvuista muodostin Excelissä pylväsdiagrammin (kuva 2).

Asukkaiden keskitulot sain suoraan Paavo-aineistosta ilman erityisiä toimenpiteitä. Havainnoin tutkimuskohteiden 1–3 keskituloja kuvailevalla tilastoanalyysillä. Kuvaileva

tilastoanalyysi pyrkii kuvailemaan ja tiivistämään jonkin määrällisen muuttujan jakaumaa tai yhteisvaihtelua (Tietoarkisto 2026). Valitsin tarkasteltavat kolme postinumeroaletta ja liitin aineistosta jokaisen alueen keskitulot oikeaan kohtaan ja muodostin pylväsdiagrammit kuvaamaan eri alueiden keskitulojen vaihtelevuutta (kuva 3). Lisäksi vertailukohteeksi laskin myös koko Turun keskitulot diagrammiin. Koko Turun keskitulot sain yksitellen kertomalla kaikkien Turun postinumeroaletien keskitulot postinumeroaletien asukasluvulla, jonka jälkeen laskin summat yhteen ja jaoin Turun kokonaisasukasluvulla. Toteutin myös taulukon tutkimuskohteiden 1–3 ja koko Turun asukasluvuista, jotta määrää on helpompi havainnoida ja vertailla.

Työttömyyttä tarkasteltaessa vuoden 2025 tammikuussa julkaistussa Paavo-aineistossa Turun väkiluku oli 201 619, joka eroaa aiemmin mainitusta joulukuun 2025 väkiluvusta 209 809. Laskin Excelissä postinumeroaletittain erikseen jokaisen tutkimuskohteen 1–3 kaikki 0–14-vuotiaat ja eläkeläiset yhteen, koska nämä ryhmät eivät kuulu työikäiseen väestöön. Suomessa työikäiseen väestöön kuuluvat 15–64-vuotiaat. Paavo-aineistossa on myös kohta ”muut” ja ”opiskelijat”, mutta näitä en laskenut pois työikäisistä. Opiskelijat päätin ottaa mukaan tarkasteluun, sillä he kuuluvat ikäryhmältään työikäiseen väestöön, vaikka suurin osa ei käy töissä opintojen ohella.

Laskin kolmen tarkasteltavan postinumeroaletien lisäksi myös koko Turun työttömyysprosentin vertailukohteeksi. Laskin ensin vähentämällä Excelissä tammikuun 2025 väestöstä koko Turun yhteenlasketut 0–14-vuotiaat ja eläkeläisten osuuden, jolloin sain lukemaksi koko Turun todellisten työikäisten osuuden. Tämän jälkeen laskin Excelissä Paavo-aineiston mukaan koko Turun työttömät yhteen ja jaoin työttömien osuuden työikäisten määrällä sekä kerroin sadalla saadakseni prosenttiluvun koko Turun työttömyydestä. Toteutin samaa kaavaa noudattaen työttömyysprosentin laskemisen erikseen myös tutkimuskohteiden 1–3 postinumeroaletille. Alueiden asukasluvusta vähensin Excelissä kaikki 0–14-vuotiaat ja eläkeläiset. Tämän avulla sain todellisen työikäisten osuuden jokaiselta tutkimuskohteelta, jonka jälkeen laskin niistä työttömien osuuden. Työttömien osuuden jokaiselta tutkimuskohteelta jaoin alueiden todellisella työikäisten osuudella ja kerroin sadalla prosenttiluvun saamiseksi. Toteutin samaa laskutapaa Excelissä kaikkien tutkimuskohteiden työttömyysprosentin laskemiseen. Muodostin tuloksista pylväsdiagrammin Excel-sovelluksella (kuva 4).

Tarkastelin asukkaiden keskitulojen ja työttömyysasteen välistä korrelaatiota. Liitin nämä tiedot Excel-taulukkolaskentasovelluksesta SPSS-ohjelmistoon, jossa toteutin Pearsonin korrelaatiotestin. Tilastolliset testaukset suoritettiin IBB SPSS Statistics -ohjelmistolla.

Korkeakoulutettujen osuuden laskin erikseen koko Turusta ja sitten tarkastelluilta tutkimuskohteilta 1–3. Korkeakoulun voi suorittaa vasta 18 vuotta täyttäneet, jonka vuoksi laskin 18 vuotta täyttäneiden osuuden yhteen ensin koko Turusta ja sitten erikseen tarkasteltavilta kolmelta postinumeroalueelta. Paavo-aineistossa korkeakoulutetut on jaettu erikseen alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon, joten laskin molemmat tutkinnot yhteen sekä koko Turusta että tarkasteltavilta alueilta. Ammattikorkeakoulut ja yliopiston kandidaatin tutkinto kuuluvat alempaan korkeakoulututkintoon ja ammattikorkeakoulun ylempi tutkinto YAMK sekä yliopiston maisterin tutkinto kuuluvat ylempään korkeakoulututkintoon. Tarkastelussa oli mielestäni hyvä huomioida molemmat tutkinnot yhteenlaskettuna. Paavo-aineistosta laskin Excelissä kaikkien tarkastelukohteiden korkeakoulutettujen prosenttiosuuden jakamalla korkeakoulutettujen lukumäärän 18 vuotta täyttäneiden lukumäärällä ja kertomalla sadalla. Noudatin Excelissä samaa laskukaavaa kaikkiin tarkasteltaviin kohteisiin. Muodostin tuloksista pylväsdiagrammin Excel-sovelluksella (kuva 5).

5 Tulokset

5.1 Alueiden väestörakenne

Koko Turku on otettu kuviin ja taulukoihin mukaan, koska se tekee tuloksista helpommin ymmärrettäviä, tulkittavia ja vertailtavia. Koko Turku on esitetty kuvissa ja taulukoissa tummemmalla sävyllä. Kyseinen vertailukohta koko Turkuun auttaa havaitsemaan mahdollisia eroavaisuuksia tutkimuskohteiden 1–3 välillä ja suhteuttamaan tutkimuskohteiden asemaa koko kaupunkiin. Taulukossa ja kuvissa tutkimuskohteet 1–3 on lyhennetty kirjaimin ”TK” selkeyttämään visuaalista esitystä.

Koko Turun osalta tulokset on suhteutettu kaupungin asukaslukuun, minkä vuoksi on tärkeää esittää jokaisen tutkimuskohteen asukasluku erikseen sekä koko Turun asukasluku vuodelta 2025. Asukasluku on perusmittari, jonka avulla on helpompi hahmottaa ja ymmärtää tutkimuskohteita paremmin. Asukasluku auttaa myös tulkitsemaan kouluikäisten lasten määrää, keskituloja, työttömyysastetta ja korkeakoulutustasoa paremmin, kun muuttajat suhteutetaan tutkimuskohteiden väestön kokoon. Voidaan havaita, että suurin asukasluku on 30 411 tutkimuskohteessa 3, toiseksi suurin asukasluku on 13 615 tutkimuskohteessa 1 ja tutkimuskohteista alhaisin asukasluku on 11 205 tutkimuskohteessa 2 (taulukko 1).

Taulukko 1. Kolmen tutkimuskohteen ja koko Turun asukasluku (Paavo 2025).

Nimi	Asukkaat yhteensä
Tutkimuskohde (TK) 1	13 615
Tutkimuskohde (TK) 2	11 205
Tutkimuskohde (TK) 3	30 411
Koko Turku	201 619

Väestörakennetta on tarkasteltava asukaslukujen lisäksi myös lasten ja nuorten, opiskelijoiden sekä eläkeläisten prosenttiosuuksilla. Ikäjakauma kertoo alueella asuvien ihmisten elämänvaiheista ja siten myös tulotasosta, työttömyydestä sekä koulutustasosta. Vertailukohta koko Turkuun auttaa myös hahmottamaan miten tutkimuskohteiden arvot poikkeavat koko Turusta. Voidaan havaita, että väestörakenteet eroavat tutkimuskohteiden välillä.

Tutkimuskohteessa 1 lasten ja nuorten osuus on muihin tutkimuskohteisiin ja koko Turkuun verrattuna kaikista suurin. Tutkimuskohteessa 2 eläkeläisten osuus on puolestaan suurin ja opiskelijoiden osuus on pienin verrattuna muihin tutkimuskohteisiin. Lisäksi eläkeläisten osuus on tutkimuskohteessa 2 suurempi kuin koko Turussa keskimäärin. Tutkimuskohteessa 3

opiskelijoiden osuus on suurin, ja lasten ja nuorten osuus on puolestaan pienin verrattuna muihin tutkimuskohteisiin. Eläkeläisten osuus on jokaisessa tutkimuskohteessa ja koko Turussa huomattavasti suurin ryhmä (taulukko 2). Laskennallisesti nämä kolme ryhmää muodostavat 52,2 prosenttia tutkimuskohteen 1 asukkaista, 52,1 prosenttia tutkimuskohteen 2 asukkaista ja 41,1 prosenttia tutkimuskohteen 3 asukkaista. Koko Turusta nämä kolme ryhmää muodostavat 47,6 prosenttia kaupungin asukkaista.

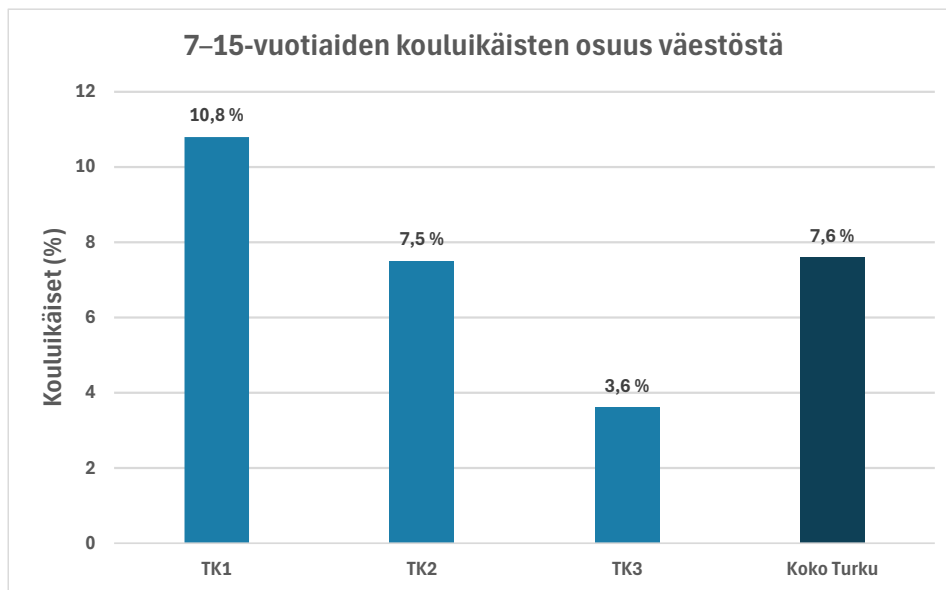
Taulukko 2. Kolmen tutkimuskohteen ja koko Turun 0–17-vuotiaiden lasten ja nuorten, opiskelijoiden sekä eläkeläisten prosenttiosuudet (Paavo 2025).

Nimi	0–17-vuotiaiden lasten ja nuorten prosenttiosuus	Opiskelijoiden prosenttiosuus	Eläkeläisten prosenttiosuus
TK1	20,8 %	8,2 %	23,2 %
TK2	14,4 %	5,8 %	31,9 %
TK3	7,8 %	11,9 %	21,4 %
Koko Turku	14,8 %	10,1 %	22,7 %

5.2 Kouluikäisten lasten määrä alueittain

Kouluikäisten lasten prosenttiosuus auttaa ymmärtämään alueiden väestörakennetta. Kouluikäisten lasten määrä kuvataan prosenttiosuutena suhteutettuna alueiden asukaslukuihin, jotka on esitetty taulukossa 1. Kouluikäisiä lapsia on tutkimuskohteessa 1 eniten verrattuna muihin tutkimuskohteisiin. Tutkimuskohteessa 2 kouluikäisten lasten määrä sijoittuu tutkimuskohteen 1 ja 3 keskelle. Tutkimuskohteessa 3 kouluikäisiä lapsia on kaikkein vähiten verrattuna tutkimuskohteeseen 1 ja 2. Koko Turussa kouluikäisiä lapsia on asukaslukuun suhteutettuna melkein saman verran kuin tutkimuskohteessa 2 (kuva 2).

Aineistosta havaitaan, että tutkimuskohteessa 3 on eniten asukkaita, mutta prosentuaalisesti vähiten kouluikäisiä lapsia (taulukko 1). Asukasluvultaan toiseksi eniten asukkaita on tutkimuskohteessa 1, mutta kouluikäisiä lapsia on prosentuaalisesti eniten kaikista tutkimuskohteista (kuva 2). Tutkimuskohde 2 on asukasluvultaan pienin ja kouluikäisten lasten osuus sijoittuu prosentuaalisesti noin puoleenväliin verrattuna tutkimuskohteisiin 1 ja 3 (kuva 2). Tutkimuskohteessa 2 on noin 3,3 prosenttia vähemmän kouluikäisiä lapsia kuin tutkimuskohteessa 1 ja noin 3,9 prosenttia enemmän kuin tutkimuskohteessa 3. Koko Turussa kouluikäisiä on vain noin 0,1 prosenttia enemmän kuin tutkimuskohteessa 2 (kuva 2).

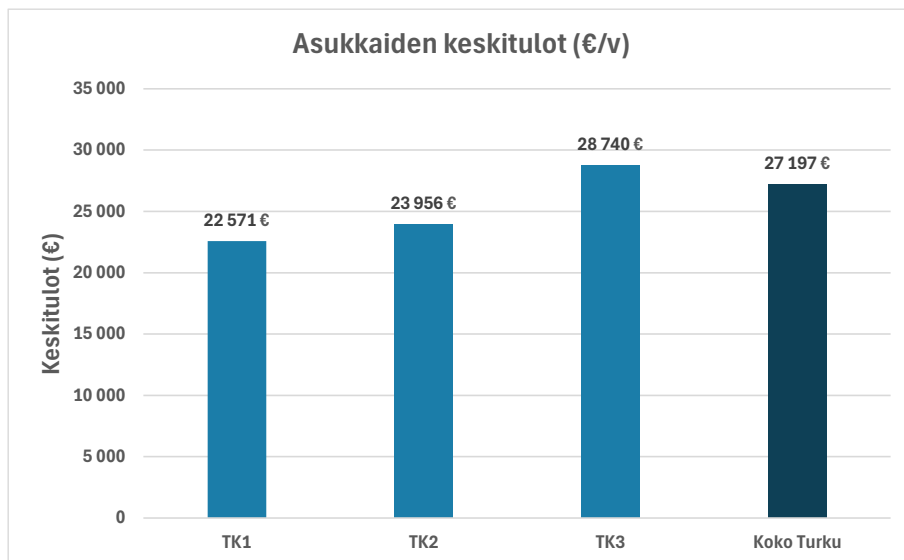
Kuva 2. 7–15-vuotiaiden kouluikäisten lasten prosentiosuus väestöön suhteutettuna kolmessa tutkimuskohteessa ja koko Turussa (Paavo 2025).

5.3 Alueiden keskitulot

Keskitulot auttavat ymmärtämään alueiden sosioekonomista rakennetta. Keskitulot kertovat alueella asuvien henkilökohtaisista käytettävissä olevien rahatulojen keskiarvosta.

Keskitulojen hahmottaminen auttaa havainnoimaan miten alueet eroavat toisistaan ja millaisia alueet ovat taloudellisesti. Aineistossa asukkaiden keskitulot oli ilmoitettu valmiiksi ja ovat täten asukaskohtainen mittari, jotka ovat jo valmiiksi suhteutettuna asukaslukuun. Koko Turun osalta keskitulot laskettiin erikseen.

Tutkimuskohteiden välillä on eroja myös keskituloissa. Alhaisimmat keskitulot ovat tutkimuskohteessa 1, jotka ovat 1385 euroa vähemmän kuin tutkimuskohteessa 2 (kuva 3). Aineistosta korostuu suurimpien keskitulojen alueeksi tutkimuskohde 3, jossa keskitulot ovat 4784 euroa korkeammat kuin tutkimuskohteessa 2 ja 6169 euroa korkeammat kuin tutkimuskohteessa 1. Diagrammista havaitaan, että koko Turun keskitulot ovat 1543 euroa alhaisemmat kuin tutkimuskohteessa 3 (kuva 3). Kuitenkin koko Turun keskitulot erottuvat selvästi tutkimuskohteista 1 ja 2. Koko Turun keskitulot ovat 4626 euroa korkeammat kuin tutkimuskohteessa 1 ja 3241 euroa korkeammat kuin tutkimuskohteessa 2. Näin ollen tutkimuskohde 1 erottuu matalammilla tuloilla ja tutkimuskohde 3 korkeammilla tuloilla verrattuna muihin tutkimuskohteisiin ja koko Turun tasoon.

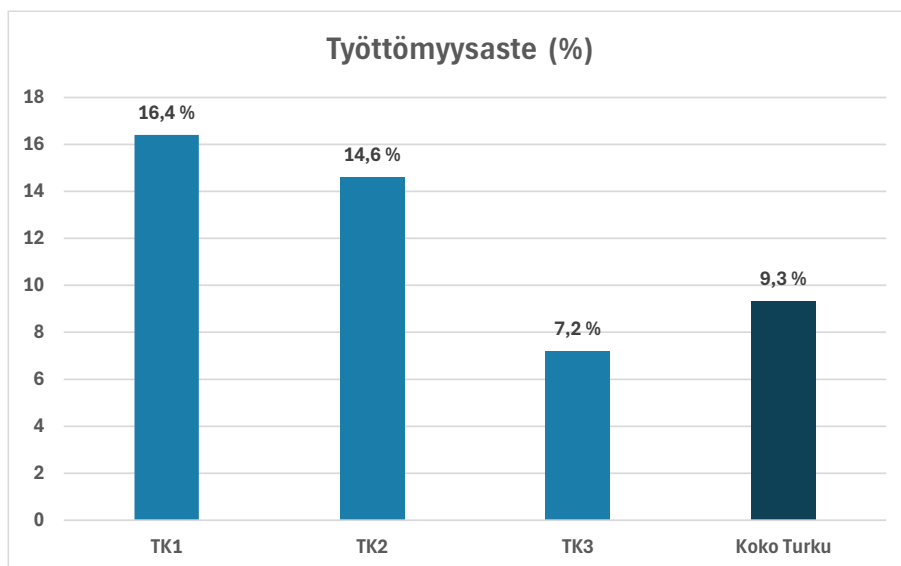

Kuva 3. Kolmen tutkimuskohteen ja koko Turun keskitulot euroina vuodessa (Paavo 2025).

5.4 Työttömyysaste alueittain

Työttömyysaste osoittaa kuinka moni työikäisistä ja työvoimaan kuuluvista 15–64-vuotiaista on työttöminä. Aineiston tiedot ovat tammikuulta 2025, joten lukemat koko Turun työttömyysasteesta eroavat siksi aiemmin luvussa 3 mainitusta koko Turun työttömyysasteesta.

Myös työttömyysaste vaihtelee tutkimuskohteiden välillä. Diagrammin (kuva 4) perusteella tutkimuskohteessa 1 ja tutkimuskohteessa 2 työttömyysaste on selvästi korkeampi kuin tutkimuskohteessa 3 ja koko Turussa. Tutkimuskohteessa 1 on korkein työttömyysaste, mutta ero tutkimuskohteeseen 2 on vain 1,8 prosenttia. Tutkimuskohteeseen 3 verrattuna tutkimuskohteen 1 työttömyysaste on 9,2 prosenttia korkeampi ja tutkimuskohteen 2 työttömyysaste on 7,4 prosenttia korkeampi. Koko Turun työttömyysasteeseen verrattuna tutkimuskohteessa 1 on 7,1 prosenttia korkeampi ja tutkimuskohteessa 2 on 5,3 prosenttia korkeampi kuin koko Turun työttömyysaste. Tutkimuskohteiden 1 ja 2 työttömyysaste on yli kaksinkertainen verrattuna tutkimuskohteeseen 3 (kuva 4).

Kuva 4. Kolmen tutkimuskohteen ja koko Turun työttömyysaste prosentteina (Paavo 2025).

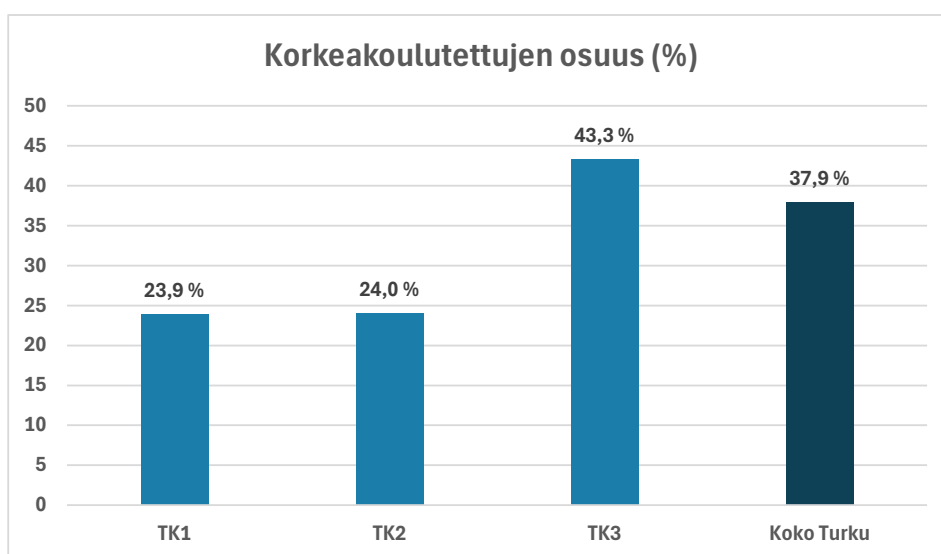
Havaitsin kuvan 3. ja kuvan 4. välillä korrelaatiota asukkaiden keskitulojen ja työttömyysasteen välillä, jonka vuoksi toteutin korrelaatiotestin kahden muuttujan välillä. Korrelaatio tarkoittaa tässä yhteydessä, että asukkaiden keskitulojen ja työttömyysasteen välillä on yhteys. Eli alueella, jolla keskitulot ovat matalat, on myös työttömyysaste korkeampi. Vastaavasti korkeatuloisimmilla alueilla työttömyysaste on matalampi. Käytin korrelaatiota arvioimaan, miten vahva ja tilastollisesti merkitsevä yhteys kahden muuttujan välillä on.

Tilastollisesti merkitsevän raja-arvona pidetään lukemaa, joka on pienempi kuin 0,05. Havaitsin, että kahden muuttujan välinen tilastollinen merkitsevyys oli lukemaltaan 0,019, joka tarkoittaa korrelaation olevan tilastollisesti merkitsevä. Korrelaatiokerroin mittaa muuttujien välillä olevaa lineaarisen riippuvuuden voimakkuutta. Pearsonin korrelaatiokertoimen mukaan asukkaiden keskitulot ja työttömyysaste saavat arvon -1,000, joka osoittaa voimakkainta mahdollista negatiivista korrelaatiota muuttujien välillä. Tämä tarkoittaa, että toisen muuttujan kasvaessa toinen pienenee samassa suhteessa. Kuitenkin tarkasteltavana on vain kolme havaintoa ja pienissä aineistoissa korrelaatio voi helposti olla äärimmäinen, mutta korrelaatiota on havaittavissa selvästi myös kuvien 3. ja 4. perusteella. Korrelaatiotestin perusteella asukkaiden keskitulot vaikuttavat työttömyysasteeseen ja työttömyysaste vaikuttaa asukkaiden keskituloihin.

5.5 Korkeakoulutustaso alueittain

Korkeakoulutustaso kertoo, kuinka moni 18 vuotta täyttäneistä on suorittanut korkeakoulututkinnon. Korkeakoulutettujen osuus on suhteutettu alueiden asukaslukuihin. Korkeakoulutustaso on yksi merkittävimmistä tekijöistä, joka vaikuttaa sosioekonomiseen asemaan, sillä korkeampi koulutus mahdollistaa paremman yhteiskunnallisen osallistumisen ja toimeentulon.

Korkeakoulutettujen osuus vaihtelee tutkimuskohteiden välillä. Tutkimuskohteessa 1 korkeakoulutettujen osuus on matalin verrattuna muihin tutkimuskohteisiin ja koko Turkuun. Tutkimuskohteessa 3 on kaikkein eniten korkeakoulutettuja (kuva 5). Diagrammista (kuva 5) havaitaan, että tutkimuskohteiden 1 ja 2 välillä on vain 0,1 prosentin ero korkeakoulutettujen osuudessa eli alueiden korkeakoulutuksen suorittaneiden osuus ei eroa juurikaan toisistaan. Kuvasta 5. havaitaan, että tutkimuskohteen 3 korkeakoulutettujen osuus on huomattavasti suurempi kuin muiden tutkimuskohteiden, mikä kertoo alueen väestön olevan keskimäärin korkeammin koulutettua. Tutkimuskohteen 3 korkeakoulutettujen osuus on 19,4 prosenttia suurempi kuin tutkimuskohteen 1 ja 19,3 prosenttia suurempi kuin tutkimuskohteen 2 (kuva 5). Koko Turun korkeakoulutettujen osuus on vain 5,4 prosenttia alhaisempi kuin tutkimuskohteen 3 osuus (kuva 5). Koko Turun korkeakoulutettujen osuus on kuitenkin 14,0 prosenttia suurempi kuin tutkimuskohteen 1 ja 13,9 prosenttia suurempi kuin tutkimuskohteen 2 (kuva 5).

Kuva 5. Kolmen tutkimuskohteen ja koko Turun korkeakoulutettujen osuus prosentteina (Paavo 2025).

6 Keskustelu ja johtopäätökset

Tässä tutkielmassa tarkastelin Turun kaupunkisegregaatiota kolmen koulun sijaintialueiden sosioekonomisten muuttujien avulla. Näkökulma kolmen koulun sijaintialueiden tarkasteluun muodostui kaupunkisegregaation ja koulusegregaation välisestä yhteydestä. Alueellisen eriytymisen oli aiemman kirjallisuuden perusteella todistettu vaikuttavan myös kouluihin. Alueiden väliset sosioekonomiset erot heijastuvat täten lasten ja nuorten elinpiireihin, koska lähiympäristön merkitys on heille suuri. Näin kaupunkisegregaation ajurit voivat vaikuttaa myös koulujen segregoitumiseen. Tutkielmani alussa avasin keskeisiä käsitteitä ja laajempaa kontekstia kaupunkisegregaatioon, koulusegregaatioon ja maineisiin liittyen.

Koulusegregaatiota en tässä tutkielmassa pyrkinyt todistamaan valituista kouluista, sillä aineistoja sen tutkimiseksi ei ollut saatavilla. Tämän vuoksi tarkastelin vain kolmen valitun koulun sijaintialueiden sosioekonomisia muuttujia, joten tutkielmani perustui vain alueiden tarkasteluun, missä koulut sijaitsevat.

Tutkimuskohteiden 1–3 välillä tarkastelussa olivat keskitulot, työttömyysaste ja korkeakoulutettujen määrä. Tutkimuskohteiden havainnollistamiseksi tarkastelin myös asukaslukuja ja väestörakennetta tutkimuskohteiden välillä. Tutkimuskohteista puhuminen vain numeroin suojaa alueita ja painottaa, että tarkastelu tutki vain kaupunkisegregaation ilmiötä, eikä yksittäisillä alueilla eläviä ihmisiä. Tällainen tarkastelun muoto vähentää mahdollisia stereotyyppisiä käsityksiä tietyistä alueista Turussa. Aineistoksi valitsin tutkielmaani Paavo-postinumeroalueittaisen avoimen tiedon vuoden 2025 tammikuulta ja tuloksia tarkastelin Excel-taulukkolaskentasovelluksen avulla.

Tutkimukseni perustui kolmeen tutkimuskysymykseen, joista ensimmäisessä kysyin: ”1. *Miten tutkimuskohteiden 1–3 väestörakenteet poikkeavat toisistaan?*”. Vastatakseni tähän kysymykseen kokosin jokaisen tutkimuskohteen tiedot taulukoksi, joka sisältää prosenttiosuudet lasten, opiskelijoiden ja eläkeläisten määristä (taulukko 2). Väestörakenne vaikuttaa alueiden sosiaaliseen monimuotoisuuteen, minkä vuoksi heikompi sosioekonominen asema tai maahanmuuttotausta ei koske kaikkia alueen asukkaita (Inkinen 2023). Inkisen (2023) mukaan esimerkiksi vahvasti eriytynyt väestörakenne alueiden välillä voi vaikuttaa myös siihen, että eri alueilla sijaitsevilla kouluissa voi olla keskenään erilainen oppilas pohja. Rasinkankaan (2013) mukaan nuorten ja nuorten aikuisten osuus korostuu Turun kaupunkiseudulla, mitä selittää Turun asema opiskelijakaupunkina. Myös ikääntyneiden

osuus on Rasinkankaan (2013) mukaan väestörakennetta muokkaava tekijä Turun kaupunkiseudulla.

Väestörakenne kertoo tutkimuskohteiden profiilista. Esimerkiksi lapsiperheiden paljous voi tarkoittaa vakaampaa aluetta, nuorta väestöpohjaa, maahanmuuttotaustaa tai perhepainotteisia palveluita. Opiskelijoiden paljous voi tarkoittaa liikkuvampaa kaupunkiseutua ja vuokra-asuntovaltaista aluetta. Eläkeläisten paljous voi tarkoittaa väestöltään ikääntyvää ja palvelutarpeiltaan erilaista kaupunkiseutua. Väestörakennetta oli tarkasteltava tutkimuskohteiden osalta, sillä se vaikuttaa myös alueiden kehitykseen palvelurakenteen, mielikuvien, asuntokysynnän ja muuttoliikkeen kautta. Vastaus ensimmäiseen tutkimuskysymykseeni lähtee tutkimuskohteiden väestörakenteiden erojen tarkastelusta.

Havaitsin aiempien tulosten perusteella eroja tutkimuskohteiden väestörakenteiden välillä ja nämä erot heijastuvat alueiden väestölliseen profiiliin, palvelutarpeisiin ja kehitykseen. Tutkimuskohteen 1 suurin lasten ja nuorten osuus kertoo väestörakenteen olevan tutkimuskohteista nuorinta, mikä vaikuttaa palvelutarpeisiin, eli alueella tarvitaan varhaiskasvatusta ja peruskouluja. Suurin lasten ja nuorten osuus voi kertoa myös isommista perhekoista tai maahanmuuttajataustasta alueella. Eläkeläisten suurin osuus tutkimuskohteessa 2 voi viitata ikääntyvään väestörakenteeseen, pitkään asumiseen ja palvelutarpeiden painottuvan ikääntyvälle väestölle esimerkiksi saavutettavuuteen ja terveyspalveluihin. Opiskelijoiden suuri osuus tutkimuskohteessa 3 voi kertoa väestörakenteen tilapäisyydestä, vaihtuvuudesta, vuokra-asunnoista sekä laajoista palvelutarpeista. Opiskelijat sijoittuvat usein myös suurempiin kaupunkeihin, joissa sijaitsee opiskelupaikkoja. Väestöryhmät ovat kuitenkin osin heterogeenisiä, koska opiskelijoissa on myös niitä, jotka elävät valtion tuilla ja niitä, jotka käyvät töissä opintojen ohella. Myös eläkeläisissä osa elää vain eläkkeellä, ja osa omilla varoilla. Voidaan siis todeta, että tutkimuskohteiden 1–3 väestörakenteet poikkeavat toisistaan ja erot näkyvät sosiaalisina profiileina, jotka muokkaavat alueiden kehityssuuntia ja vaikuttavat myös segregatioon.

Toinen tutkimuskysymykseni oli: ”2. Millaisia sosioekonomisia eroja kolmen koulun sijaintialueiden välillä on keskitulojen, työttömyyden ja korkeakoulutustason perusteella?”. Keskitulot, työttömyys ja korkeakoulutustaso kytkeytyvät vahvasti toisiinsa, joten tarkastelu tutkimuskohteiden 1–3 välillä oli tärkeää. Korkeampi koulutustaso ennustaa korkeampaa tulotaso ja työllisyyttä, korkeampi työttömyys ennustaa matalampia tuloja ja matalampi koulutustaso ennustaa korkeampaa työttömyyttä ja matalampia tuloja. Kyseiset

sosioekonomiset muuttajat muodostavat toisiinsa kytkeytyvän kokonaisuuden, jolla voidaan kuvata alueiden mahdollista segregaatiota. Korkeakoulutustasolla on keskeinen asema segregaation kuvaamisessa, sillä koulutustaso vaikuttaa vahvasti ammatilliseen asemaan sekä tulo- ja elintasaan (Rasinkangas 2013). Tulotaso ja työttömyys ovat yhteydessä ihmisten mahdollisuuksiin jokapäiväisessä elämässä ja vaikuttavat ihmisten sijoittumiseen tietyille asuinalueille. Lisäksi myös lapsiperheiden sosioekonominen tilanne vaikuttaa lasten aikuisuuden koulutuksen tasoon (Acacio-Claro ym. 2017). Vanhempien koulutustason lisäksi myös vanhempien työttömyys ennustaa lasten työttömyyttä tulevaisuudessa (Erola ym. 2017). Nämä tekijät vaikuttavat yhdessä matalampiin keskituloihin. Muuttujien tarkastelu kouluikäisten lasten näkökulmasta on tärkeää ylisukupolvisen huono-osaisuuden ja koulusegregaation kannalta. Koulujen sijaintialueet sitovat koulut ympäröivään asuinalueeseen ja sen väestörakenteeseen, jolloin mahdollinen kaupunkisegregaatio voi heijastua myös kouluihin.

Kolmen koulun sijaintialueiden eli tutkimuskohteiden 1–3 välillä havaitsin eroavaisuuksia muuttujien perusteella. Erot voidaan havaita pylväsdiagrammien perusteella (kuvat 3–5), joiden avulla voin vastata tutkimuskysymykseeni. Tutkimuskohteen 3 keskitulot olivat suurimmat muihin tutkimuskohteisiin verrattuna (kuva 3). Korkeammat keskitulot kertovat paremmasta taloudellisesta asemasta, työllisyydestä, korkeakoulutustasosta, vetovoimasta ja kaupungistumisesta. Alueen korkea tulotaso kertoo myös osaamistasosta ja mahdollistaa palveluiden paremman saatavuuden. Lisäksi aluekehitys pyrkii keskittymään korkeamman tulotason alueille. Matalimmat keskitulot tutkimuskohteessa 1 voivat kertoa alueen sosioekonomisesta haavoittuvuudesta, matalammasta koulutustasosta, edullisemmasta alueesta, vuokra-asumisesta ja työttömyydestä. Korkein työttömyysaste oli myös tutkimuskohteessa 1. Korkea työttömyysaste voi viitata sosioekonomisiin haasteisiin, matalaan tulotasaan, alhaisempaan koulutustasoon sekä suurempaan sosiaalipalveluiden tarpeeseen. Matalin työttömyysaste oli tutkimuskohteessa 3, mikä korreloi myös alueen korkeamman tulotason kanssa.

Suurin korkeakoulutettujen osuus oli myös tutkimuskohteessa 3, mikä viittaa myös korkeampiin keskituloihin, vakaampaan työllisyysasteeseen sekä keskiluokkaiseen väestöön. Korkeakoulutettujen suurin keskittymä tutkimuskohteeseen 3 voi viitata myös alueen suurempaan väestömäärään, moniin palveluihin ja mahdollisuuksiin, esimerkiksi työpaikkojen saatavuuden suhteen. Tutkimuskohteiden 1 ja 2 korkeakoulutettujen prosentiosuudet erosivat keskenään vain 0,1 prosentilla ja osuudet olivat huomattavasti

matalammat kuin tutkimuskohteen 3. Tutkimuskohde 2 sijoittui selvästi keskelle keskitulojen, työttömyysasteen ja korkeakoulutettujen määrän perusteella. Matalampi korkeakoulutustaso korreloi voimakkaasti matalampien tulojen ja työttömyyden kanssa, mikä voi kertoa alueen sosioekonomisesta haavoittuvuudesta, rakenteellisista haasteista sekä kaupunkisegregaatiosta. Kolmen koulun sijaintialueiden sosioekonomisten muuttujien välillä on eroja kaikilla muuttujien tasoilla ja alueet eroavat toisistaan.

Kolmas tutkimuskysymykseni oli: ”3. *Miten tutkimuskohteiden 1–3 sosioekonomiset erot heijastavat kaupunkisegregaation piirteitä Turussa?*”. Vastatakseni kolmanteen tutkimuskysymykseeni, täytyy ensin tarkastella tekijöitä, jotka vaikuttavat kaupunkisegregaation taustalla. Ruonavaaran ja muiden (2025) mukaan segregaaation taustalla vaikuttavia tekijöitä ovat globaalin talouden ja työmarkkinoiden muutokset, jotka ovat lisänneet taloudellisia eroja väestöryhmien välillä. Segregaation taustalla vaikuttaa lisäksi lähiöiden rapistuminen ja leimaantuminen, joita maahanmuutto ja sen alueellinen keskittyminen ovat voimistaneet (Ruonavaara ym. 2025). Sosioekonomisen segregaaation kasvu liittyy yleiseen eriarvoisuuden lisääntymiseen, koska varallisuuserot ovat kasvaneet (Kurvinen ym. 2025). Alueellisen eriytymisen syiksi voidaan tunnistaa myös työttömyys ja matala koulutusaste (Kortteinen & Vattovaara 2015).

Segregaatio syntyy myös asuntomarkkinoiden kautta, jotka ohjaavat maahanmuuttajia ja huono-osaisia ihmisiä sijoittumaan tietyille asuinalueille (Rasinkangas 2013). Asuntomarkkinoilla ja kaupunkisuunnittelulla on keskeinen rooli sekä segregaaation ilmenemisessä että sen ehkäisyssä. Näiden taustatekijöiden ja ajurien havaitseminen on keskeistä, jotta voidaan ymmärtää segregaaatioon vaikuttavia tekijöitä ja toimia kaupunkien ja koulujen kasvavia eriarvoisuushaasteita vastaan. Koulusegregaaation kannalta kaupunkisegregaation sosioekonomiset ajurit vaikuttavat etenkin lapsiin ja nuoriin, sillä lähiyhteisön vaikutus heihin voi olla hyvin suuri (Rasinkangas 2013).

Tutkimuskohteiden 1–3 sosioekonomiset erot, jotka toimivat Turussa kaupunkisegregaation taustalla koostuvat rakenteellisista muutoksista, asuinalueiden sosiaalisista kehityskuluista ja kotitalouksien valinnoista. Nämä eivät kuitenkaan ole täysin yksilöiden omasta päätöksenteosta riippuvaisia, vaan määräytyvät osin taloudellisten ja rakenteellisten rajoitteiden mukaan. Näiden kautta segregaaatio ilmenee sosioekonomisena eriytymisenä, jossa hyväosaisuus ja huono-osaisuus keskittyvät eri alueille kaupungissa. Vastaukseni osoittaa, että sosioekonomiset erot kaupunkisegregaation taustalla liittyvät yleiseen eriarvoisuuden

lisääntymiseen, kasvaviin tuloeroihin, matalampaan koulutusasteeseen ja korkeaan työttömyysasteeseen.

Tutkimuskohteessa 1 korostui matalimmat keskitulot, matalin korkeakoulutettujen osuus sekä suurin työttömyysprosentti. Tutkimuskohteessa 2 keskitulot, korkeakoulutettujen osuus ja työttömyysaste olivat toiseksi korkeimmat, mutta tutkimuskohde 2 sijoittui muihin tutkimuskohteisiin verrattuna keskelle. Tutkimuskohteiden 1 ja 2 muuttujat poikkesivat myös selvästi koko Turusta. Tutkimuskohteessa 3 korostui selvemmin korkeimmat keskitulot, suurempi korkeakoulutettujen osuus sekä matalin työttömyysaste. Kaikki edellä mainitut tekijät heijastavat kaupunkisegregaation piirteitä Turussa, koska matalampi sosioekonominen asema keskittyy selvemmin tutkimuskohteisiin 1 ja 2, ja tutkimuskohde 3 korostuu selvästi korkean tulotason, korkeakoulutetun väestön sekä työllisyyden alueena. Erot tutkimuskohteiden välillä osoittavat, että kasvava eriarvoisuus, keskitulojen epätasainen jakautuminen, korkeakoulutettujen osuus ja työttömyysaste muodostavat selkeitä sosioekonomisia jakoja alueiden välillä, jotka toimivat kaupunkisegregaation ajureina Turussa. Koulusegregaation näkökulmasta on tärkeää huomata, että lasten ja nuorten suurin prosenttiosuus, matalat keskitulot, alhaisempi korkeakoulutettujen määrä ja suurin työttömyysaste kohdistuvat tutkimuskohteeseen 1.

Tulosten perusteella havaittiin, että kyseiset sosioekonomiset muuttujat luovat eriytyneitä alueita Turun sisällä. Aiemman kirjallisuuden perusteella segregaaation ajureiksi tunnistetaan taloudellisen eriarvoisuuden kasvu, työttömyys ja matala koulutusaste. Tutkimustulokseni havainnollistavat teoriaa, jossa alueella esiintyy samanaikaisesti matalia keskituloja, korkeaa työttömyysastetta ja alhaisempaa korkeakoulutettujen osuutta, jotka mahdollistavat segregaaation suhteessa toisiin alueisiin. Tutkimustulokseni havainnollistavat teoriaa myös siitä, että korkeampien keskitulojen alueella esiintyy samanaikaisesti myös suurempaa korkeakoulutettujen osuutta ja alhaisempaa työttömyysastetta. Täten myös paremmin toimeentuleva alue voi olla segregoitunut suhteessa muihin. Erot tutkimuskohteiden välillä kuvastavat ilmenevää kaupunkisegregatiota Turussa. Ne kertovat myös eriarvoisuuden kasautumisesta tutkimuskohteiden 1–3 välillä. Tuloksista huomattiin myös, että Turun kaupungin rakenteellinen kehitys sijoittui tutkimuskohteeseen 3.

Tutkielmani herätti vahvaa mielenkiintoa kaupunkisegregaation monista vaikutuksista. Tutkielmani on merkityksellinen, koska se tarkastelee segregatiota ilmiönä, joka vaikuttaa yksilöiden hyvinvoinnin lisäksi myös Turun kaupunkirakenteeseen. Koulujen sijaintialueet

ovat keskeisiä ja eriytyminen vaikuttaa lasten ja nuorten tulevaisuuden mahdollisuuksiin. Analysointi koulujen sijaintialueiden sosioekonomisista eroista tuottaa ymmärrystä siitä, miten eriarvoisuus ja segregatio muodostuvat Turun kaupunkitilassa. Tutkimukseni osoittaa myös, ettei kaupunkisegregatio ole vain rakenteellinen ilmiö, vaan se vaikuttaa myös yksilöiden mahdollisuuksiin ja muovaa Turun kaupunkikehityksen tulevaisuutta. Jatkotutkimuksen kannalta etnisen segregatian tutkiminen olisi Turussa mielenkiintoista, sillä Saikkonen ja hänen tutkimusryhmänsä (2018) mukaan etninen segregatio on vahvinta Turun seudulla. Etnisellä segregatiolla tarkoitetaan eriytymistä esimerkiksi henkilön taustan tai kielen mukaan. Olisi mielenkiintoista tutkia miten etninen segregatio vaikuttaa koulusegregatioon. Aihe, jota olisi myös hyvä tutkia tarkemmin on tutkimuskohde 1, jossa muuttajat erottuivat selvemmin muista. Tutkimuksen avulla voitaisiin havaita syitä tämän taustalla ja kehittää toimia Turun kaupungin puolesta.

Lähteet

- Acacio-Claro, P., Doku, D., Koivusilta, L. & Rimpelä, A. (2017) How socioeconomic circumstances, school achievement and reserve capacity in adolescence predict adult education level: a three-generation study in Finland. *International Journal of Adolescence and Youth*. 23(3) 382–397.
<https://doi.org/10.1080/02673843.2017.1389759>
- Bernelius, V. & Vilkkama, K. (2019) Pupils on the move: School catchment area segregation and residential mobility of urban families. *Urban Studies Journal Limited*. 56(15) 3095–3116. <https://doi-org.ezproxy.utu.fi:2443/10.1177/0042098019848999>
- Bernelius, V., Huilla, H. & Ramos Lobato, I. (2021) 'Notorious Schools' in 'Notorious Place'? Exploring the Connectedness of Urban and Educational Segregation. *Social Inclusion*. 9(2) 154–165. <https://doi.org/10.17645/si.v9i2.3838>
- Bernelius, V. & Huilla, H. (2021) *Koulutuksellinen tasa-arvo, alueellinen ja sosiaalinen eriytyminen ja myönteisen erityiskohtelun mahdollisuudet*. Valtioneuvoston julkaisuja 2021:7. Valtioneuvosto, Helsinki.
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/c6cd3988-e1e1-42ab-a689-3ba7ed49d85b/content>
- Bernelius, V. & Huilla, H. (2022) *Maineen vangit? Kaupunkikoulujen maineiden yhteys naapurustoihin segregaation riskinä ja kehittämisen mahdollisuutena*. Helsingin kaupunki. <https://kaupunkitieto.hel.fi/fi/maineen-vangit-kaupunkikoulujen-mainneiden-yhteys-naapurustoihin-segregaation-riskina-ja> 17.4.2026.
- Bunar, N. & Ambrose, A. (2016) Schools, choice and reputation: Local school markets and the distribution of symbolic capital in segregated cities. *Research in Comparative and International Education*. 11(1) 34–51. <https://doi.org/10.1177/1745499916631064>
- Erola, J., Kallio, J. & Vauhkonen, T. (2017) *Ylisukupolvinen kasautuva huono-osaisuus Turussa ja muissa Suomen suurissa kaupungeissa*. Turun kaupungin tutkimuskatsauksia 2/2017.
https://tuhat.helsinki.fi/ws/portalfiles/portal/172568997/tutkimuskatsauksia_2_2017.pdf 16.1.2026.
- Esri (2025) World Imagery Map. <https://www.esri.com/en-us/arcgis/products/arcgis-pro/overview> 19.3.2026.
- Esri (2026) Shapefiles. <https://doc.arcgis.com/en/arcgis-online/reference/shapefiles.htm> 27.1.2026.

- Frantti, A. (2025) Segregaatio eriyttää oppimistulokset ja pysäyttää osaamisen kasvun. Ennakointi akatemia. <https://ennakointiakatemia.fi/segregaatio-eriyttaa-oppimistulokset/> 3.2.2026.
- Hautala, H. (2025) *Kodin resurssipuutteet koulun sosiaalisissa ja kulttuurisissa rakenteissa: huono-osaisuuden, sosiaalisen kouluhyvinvoinnin ja koulupudokkuuden väliset kytkökset*. Turun yliopiston julkaisuja B/753. <https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/194384/Annales%20B%20753%20Hautala%20VK.pdf?sequence=1> 23.2.2026.
- Inkinen, A. (2023) *Koulusegregaation vähentämiseen tähtäävän hanketyön keskeiset tulokset ja parhaat käytännöt 2022–2023*. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2023:51. Opetus- ja kulttuuriministeriö, Helsinki. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/ecd9a6b5-698f-49af-a66a-817f23a8a4b8/content> 28.1.2026.
- Kortteinen, M. & Vattovaara, M. (2015) Segregaation aika. *Yhteiskuntapolitiikka*. 80(6) 562–574. <https://www.julkari.fi/server/api/core/bitstreams/62dafc5f-45c4-4bc8-b6c4-fe0771d3cb55/content> 30.1.2026.
- Kosunen, S. & Bernelius, V. (2024) Segregaation kehillä. Teoksessa Kosunen, S., Juvonen, S., Huilla, H. & Peltola, M. (toim.), *Koulu ja eriarvoisuus*. Gaudeamus, Helsinki. 27–45 <https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/4a5e6545-3ac7-4938-b615-b80780fd0759/content> 2.2.2026.
- Kurvinen, A., Karhula, A. & Ala-Mantila, S. (2025) Socioeconomic and ethnic segregation in Finland: A multi-scale analysis of diverse urban sizes. *Cities*. 157. 105599. <https://doi.org/10.1016/j.cities.2024.105599>
- Laesträ, E. (2024) *Sosiaalinen oikeudenmukaisuus: suhteessa kunnan peruspalveluiden valtionosuuteen*. Valtiovarainministeriö. https://vm.fi/documents/10623/203164374/Sosiaalinen+oikeudenmukaisuus_16122024_tiedoteliite.pdf/68953709-be17-a45e-655c-b6f2b5790227/Sosiaalinen+oikeudenmukaisuus_16122024_tiedoteliite.pdf?t=1734338940408 28.1.2026.
- Lindroos, S. (2023) Cause of Death: Lähiö. Stereotypes, Utopias and Dystopias in Turku City Theatre's Varissuo. *Nordic Theatre Studies*. 34(2) 42–54. <https://doi.org/10.7146/nts.v34i2.141661>

- Muukkonen, M. (2023) Turussa tarvitaan rohkeita toimia eriytymisen purkamiseksi – Painotetulla opetuksellakin on sijansa. Turun Sanomat 27.2.2023
<https://www.ts.fi/a/5918702> 20.3.2026.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö (2021) Kysymyksiä ja vastauksia oppivelvollisuudesta.
<https://okm.fi/oppivelvollisuus> 2.2.2026.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö (2025) Education at a Glance: Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus Suomessa edelleen alle OECD-maiden keskiarvon.
<https://okm.fi/-/education-at-a-glance-korkea-asteen-tutkinnon-suorittaneiden-osuus-suomessa-edelleen-alle-oecd-maiden-keskiarvon> 2.2.2026.
- Paavo (2025) Paavo -postinumeroalueittainen avoin tieto vuodelta 2025. Paituli & Tilastokeskus.
https://paituli.csc.fi/download.html?data_id=tike_paavo_100k_2025_shape_euref
29.1.2026.
- Paituli (2026) Paituli-latauspalvelu. <https://paituli.csc.fi/> 29.1.2026.
- Pasu, T., Seppänen, P. & Kosunen, S. (2023) Painotetun opetuksen oppilasvalikointi Suomen kaupunkikouluissa: valintakriteerit ja ideaalioppilaan normi. *Hallinnon tutkimus*. 42(1) 38–55. <https://doi.org/10.37450/ht.115579>
- Pelkonen, I., Tanskanen, A.O. & Danielsbacka M. (2015) *Huono-osaiset nuoret ja epävirallinen apu*. Väestöliiton Väestöntutkimuslaitoksen työpaperi 2015 (7). Väestöliitto https://www.vaestoliitto.fi/uploads/2020/12/23732767-tyopaperi_7_huono-osaiset-nuoret_2015.pdf
- Perusopetuslaki 628/1998. Annettu Helsingissä 21.8.1998.
- Saikkonen, P., Hannikainen, K., Kauppinen, T., Rasinkangas, J. & Vaalavuo, M. (2018) *Sosiaalinen kestävyys: asuminen, segregaatio ja tuloerot kolmella kaupunkiseudulla*. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen raportteja 2/2018.
<https://www.julkari.fi/server/api/core/bitstreams/59a0833c-11c3-4f9c-8c7d-eec764836ad/content>
- Ruonavaara, H., Rasinkangas, J. & Rosengren, K. (2025) Preventing, curing, mitigating: Anti-segregation policies in urban Finland. *Cities*. 160. 105838
<https://doi.org/10.1016/j.cities.2025.105838>
- Rasinkangas, J. (2013) *Sosiaalinen eriytyminen Turun kaupunkiseudulla: Tutkimus asumisen alueellisista muutoksista ja asumispreferensseistä*. Siirtolaisinstituutin tutkimuksia A 43. <https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/178457/A-43%20ISBN%20978-952-5889-50-5%20Jarkko%20Rasinkangas%20->

[%20Sosiaalinen%20eriytyminen%20Turun%20kaupunkiseudulla.pdf?sequence=1&isAllowed=y](#)

Rasinkangas, J. (2014) Maahanmuuttajien asumisen keskittyminen Turussa. Turun kaupungin tutkimuskatsauksia 3/2014. Turun kaupunki.

https://www.turku.fi/sites/default/files/document/julkaisu_dokumentti_tutkimuskatsaus_3_2014_2014_.pdf 12.2.2026.

Rosengren, K., Rasinkangas, J. & Ruonavaara, H. (2025) Awareness of segregation in a welfare state: a Finnish local policy perspective. *Housing Studies*. 40(1) 253–274.

<https://doi.org/10.1080/02673037.2023.2269114>

Riitaoja, A-L. (2010) Asuinalueiden ja koulujen eriytyminen Helsingissä – yhteiskunnalliset ja kasvatukselliset haasteet. *Terra*. 122(3) 137–151.

<https://terra.journal.fi/article/view/106799/79605>

Rimpelä, M. & Bernelius, V. (2010) *Peruskoulujen oppimistulokset ja oppilaiden hyvinvointi eriytyvällä Helsingin seudulla. MetrOP-tutkimus 2010–2013. Mitä tiedettiin tutkimuksen käynnistyessä keväällä 2010?* Geotieteiden ja maantieteen laitoksen julkaisuja B.

<https://www.julkari.fi/server/api/core/bitstreams/dbf7062b-a66a-4963-9e09-de7d92ebbc13/content>

Rämö, T. (2007) Huono-osaisuuden merkitys koulutusvalintaan- havaintoja PROFIT-projektin nuorista aikuisista. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta.

<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/78021/gradu01922.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Räsänen, J. (2023) Soveltava moraalinen maantiede – mitä se voisi olla ja miksi sitä tarvitaan? *Terra* 135(2). <https://terra.journal.fi/article/view/127650/80098> 20.4.2026.

Saari, J., Björklund, L. & Eskelinen, N. (2020) *Raskas perintö: ylisukupolvinen huono-osaisuus Suomessa*. Gaudeamus, Helsinki.

https://utuvolter.fi/permalink/358FIN_UTUR/1cgjm0n/alma9922908323805971

Tietoarkisto (2026) Tilastollinen päättely.

<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvanti/paattely/paattely/> 2.2.2026.

Tilastokeskus (2024) Tuloerojen kehitys Suomessa 1966–2023. Tilastokeskuksen katsaus, tulonjakotilasto 2023. <https://stat.fi/fi/julkaisu/cm3sna6iz9tjj07w6ci8nbcq6> 3.2.2026.

Tilastokeskus (2026) Maahanmuuttajat ja kotoutuminen. <https://stat.fi/fi/tilastot/tietoa-teemoittain/maahanmuuttajat-ja-kotoutuminen> 17.4.2026.

- Turun kaupunki (2020) Näin Turku tekee hyvää, kestävä ja parempaa kaupunkia - YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden toteuttaminen Turussa 2020. Turun kaupunki. <https://www.turku.fi/sites/default/files/document/turun-kaupungin-vlr-raportti-2020.pdf> 31.1.2026.
- Turun kaupunki (2025a) Turun kaupungin toimintasuunnitelma - vuoden 2026 talousarvio ja vuosien 2026–2029 taloussuunnitelma. Turun kaupunki. <https://www.turku.fi/sites/default/files/document/turun-kaupungin-toimintasuunnitelma-vuoden-2026-talousarvio-ja-vuosien-2026-2029-taloussuunnitelma.pdf> 1.2.2026.
- Turun kaupunki (2025b) Turku on Suomen kolmanneksi tunnetuin ja arvostetuin opiskelijakaupunki. Turun kaupunki. <https://www.turku.fi/uutiset/turku-suomen-kolmanneksi-tunnetuin-ja-arvostetuin-opiskelijakaupunki> 1.2.2026.
- Turun kaupunki (2025c) Turun toimintaympäristö ja tilastoanalyysi keväällä 2025. Turun kaupunki. <https://www.turku.fi/sites/default/files/document/toimintaymparistoanalyysi-kevat-2025.pdf> 2.2.2026.
- Turun kaupunki (2025d) Pormestariohjelma 2025–2029. Turun kaupunki. <https://www.turku.fi/hallinto-ja-paatoksenteko/pormestariohjelma-2025-2029#anchor-3-turku-lisaa-alueellista-tasavertaisuutta-ja-purkaa-segregaatiota> 2.2.2026.
- Turun kaupunki (2025e) Kestävä kehityksen tavoitteet ja edistyminen. Turun kaupungin kolmas VLR-raportti 2025. <https://www.turku.fi/sites/default/files/document/turun-kaupungin-vlr-raportti-2025-fi-verkko.pdf> 3.2.2026.
- Turun kaupunki (2026a) Tilastot. Turun kaupunki. <https://www.turku.fi/tietoa-turusta/tilastot#anchor-vaestoennuste-2025-2045> 29.1.2026.
- Turun kaupunki (2026b) Kouluun ilmoittautuminen. Turun kaupunki. <https://www.turku.fi/perusopetus/kouluun-ilmoittautuminen#anchor-lahikoulu-loytyy-omalta-asuinalueelta> 2.2.2026.
- Turun kaupunki (2026c) Turun uusi kaupunkistrategia on Turun kasvun tarina 2040-luvulle. Turun kaupunki. <https://www.turku.fi/uutiset/turun-uusi-kaupunkistrategia-turun-kasvun-tarina-2040-luvulle> 17.4.2026.
- Turun kaupunginvaltuusto (2023) Valtuutettu Perttu Helin ym. aloite: Jokaiseen turkulaiseen kouluun tulee perustaa erityis- ja erikoisluokka. Turun kaupunki. <https://www.turku.fi/paatoksenteko/kaupunginvaltuusto/aloite/hae/2207371> 3.2.2026.

- Tylkkari (2026) Opiskelija-asunnoista, kuntosaleista ja ratikasta. Turun ylioppilaslehti. https://tylkkari.fi/2025/01/27/opiskelija-asunnoista-kuntosaleista-ja-ratikasta/?utm_source=copilot.com 30.1.2026.
- Van Aerschot, L. & Salminen, J. (2018) Hyvä, paha lähiö – nuoret ja asuinalueella syntyvä sosiaalinen pääoma. *Sociologia*. 55(3) 248–262. <https://research-ebSCO-com.ezproxy.utu.fi:2443/c/sk55le/viewer/pdf/wxouvi7qyb>
- Wallin, A. (2023) Green Neighbourhood Identity: How Residents Use Urban Nature Against Territorial Stigmatization in Finnish Housing Estates. *Housing, Theory and Society*. 40(5) 623–641. <https://doi.org/10.1080/14036096.2023.2242856>
- Wu, Y., Yao, Y., Ren, S., Zhang, S. & Guan, Q. (2023) How do urban services facilities affect social segregation among people of different economic levels? A case study of Shenzhen city. *Environment and Planning B: Urban Analytics and City Science*. 50(6) 1502–1517. <https://doi-org.ezproxy.utu.fi:2443/10.1177/23998083221140415>